

OBSAH

Informace z AZZ ČR	2
Informace o přípravě XXII. Celostátní odborné konference	2
Informace z XV. zasedání Předsednictva AZZ-ČR	3
Seznam kandidátů do předsednictva a delegátů na XII VH	4
Nově zvolené výbory jednotlivých RS	5
Závazný pokyn - účtování cestovních náhrad	5
Vyhodnocení hospodaření za rok 2013	6
Návrh rozpočtu 2014	8
Legislativa a normy	11
Aktuální změny norem a předpisů od 11/2013 do 3/2014	11
Bezpečnost práce	13
Obsluha jeřábů a vázání břemen cizinci na území ČR	13
Technické zajímavosti	15
Skok ve vývoji na trhu	15
Budoucnost ve výrobě lan	16
Virtuální realita	19
Vzdělávání a semináře	23
Změny v oblasti zdravotní způsobilosti pro kvalifikaci jeřábníků a vazačů	23
Nové poznatky v oblasti prostředků pro vázání a uchopení břemen	33
Ostatní informace	37
Vy se ptáte – my odpovídáme	37

INFORMACE

o přípravě

XXII. CELOSTÁTNÍ ODBORNÉ KONFERENCE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení.

Letošní rok 2014 je z mnoha důvodů výjimečným. Jednak začal platit dlouho avizovaný a s mnoha rozpory očekávaný Občanský zákoník, jehož zavedení se dotkne určitě každého z nás, jako občana i jako člena AZZ-ČR. A také je po čtyřech letech rokem konání volební Valné hromady naší AZZ-ČR. Staré předsednictvo v polovině roku skončí a začne nové čtyřleté období pro nově zvolené členy. Nové předsednictvo však nestihne po svém zvolení na valné hromadě konferenci zorganizovat. To je důvod, proč předsednictvo AZZ-ČR nabídlo konání konference v letošním roce ostatním RS.

Na posledním zasedání předsednictva dne 12.3.2014 se bohužel žádná z RS k organizaci pravidelné odborné konference nepřihlásila.

Na mimořádném zasedání dne 13.3.2014 se proto výbor RS 70 rozhodl, že v i letošním roce se ujme organizace tohoto důležitého setkání odborníků z oblasti zdvihacích zařízení.

Na zahájení přípravy odborného i organizačního zajištění nebyl zatím dostatek času. V současné době chceme oficiálně oznámit, že XXII. Odborná konference se uskuteční. Zatím není stanoveno místo ani přesné datum konání konference. Určitě však proběhne tradičně v říjnu a připravovaný odborný program bude aktuální ve vztahu k požadavkům odborné veřejnosti.

Stejně, jako u jiných odborných akcí pořádaných v letošním roce, získají účastníci XXII. Odborné konference instruktážní 45 minutový film určený pro školení vazačů, který není jinak volně prodejný včetně doporučení možností jeho využití v rámci nového projektu odborné přípravy obsluh jeřábů.

Ve Zpravodaji č. 2 budete podrobně seznámeni se všemi důležitými informacemi a podrobnostmi o konání XXII. Odborné konference včetně odborného programu.

Předsednictvo RS 70

Informace z XV. zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ - ČR

Patnácté zasedání Předsednictva ASOCIACE ZZ – ČR se konalo dne 12.3.2014 v Ostravě.

Všem členům naší organizace poskytujeme zkrácenou formou informaci o nejdůležitějších bodech jednání.

Předsednictvo Asociace v průběhu svého zasedání:

- a) provedlo kontrolu zápisu č. 14/2013 ze zasedání Předsednictva AZZ-ČR a kontrolu uložených úkolů. U projektu „Zajišťování odborné přípravy jeřábníků a vazačů břemen“ je předpoklad dokončení prosinec 2014
- b) vzalo na vědomí informace ze zasedání patnácté Výkonné rady
- c) projednalo výsledky hospodaření v roce 2013 bez připomínek.
(tvorba zdrojů - plán 2,563.700,- Kč, - skutečnost 2,463.301,35 Kč,
čerpání zdrojů - plán 2,301.250,- Kč - skutečnost 1,902.366,13 Kč
a schválilo rozpočet pro rok 2014
- d) vzalo na vědomí informaci o přípravě zájezdu v roce schválilo seznam vybraných členů Asociace na zájezd, včetně rodinných příslušníků. Konečný termín úhrady zájezdu je 31.3.2014
- e) vzalo na vědomí informaci o dosavadní platbě členských příspěvků a požádalo jednotlivé výbory RS o urgenci platby. Počty **neuhrazených** členských příspěvků jsou k 12.3.2014 následující:
RS 10: 15 členů, RS20: 13 členů, RS 30: 13 členů, RS 40: 18členů, RS 50:19 členů,
RS 60: 13 členů a v RS 70 doposud neuhradilo členský příspěvek 45 členů
- f) bylo seznámeno a vzalo na vědomí předloženou informaci, že všechny RS zaslaly na sekretariát Asociace účetní závěrky.
- g) zabývalo se otázkou uspořádání konference v roce 2014. Vzhledem k tomu, že končí volební období a dojde k obměně členů Předsednictva Asociace, byla organizace nabídnuta všem RS. V případě, že se výbor RS 70 rozhodne konferenci zorganizovat, předsednictvo s pořadatelstvím bude souhlasit
- h) vzalo na vědomí informaci o výsledku členských schůzí, které proběhly ve všech RS mimo RS 20 (z důvodu nemoci předsedy). Projednalo a schválilo předložený návrh kandidátů do Předsednictva Asociace - ČR a kandidáty na Ombudsmana. Seznam kandidátů je uveden na jiném místě tohoto Zpravodaje ZZ
- i) projednalo a schválilo termín a místo konání XII. Valné hromady. Akce se uskuteční 7.června 2014 v 10.00 hod v hotelu HESPERIA v Olomouci. Organizací VH bylo pověřeno RS 70. Na členských schůzích bylo zvoleno 40 delegátů, RS 20 má zvolit na čl. schůzi 4 delegáty. Seznam delegátů na VH je uveden na jiném místě tohoto Zpravodaje ZZ. Předsednictvo schválilo předložený volební řád XII. Valné hromady.
- k) vzalo na vědomí informaci o stavu kolektivních členů . V současné době máme 12 kolektivních členů z nichž 3 KČ dosud nemají zaplacen členský příspěvek. (GANTRY Rail, s.r.o. , WALMAG MAGNETICS, s.r.o. a Arcelor Mittal).

l) projednalo a schválilo bez připomínek dvě nové přihlášky ke členství v Asociaci ZZ a předalo pracovníci sekretariátu k dalšímu vyřízení (zájemci jsou z RS 50).

m) vzalo na vědomí informaci, že příští zasedání předsednictva se uskuteční v Brně, dne 28.5.2014 ve 12,00 hod. v hotelu SANTON

*Za redakci Zpravodaje ZZ
Slischka Bernard*

Představujeme Vám seznam navržených kandidátů do Předsednictva Asociace ZZ – ČR.

Členové Předsednictva zvolení na členských schůzích regionálních sdružení:

RS 10 – p. Hovorka Jaroslav
RS 20 – Ing. Banas Miroslav
RS 30 – nebyl zvolen
RS 40 – p. Kindl Zdeněk
RS 50 – p. p. Mach Miloš
RS 60 – p. p. Svoboda Radek
RS 70 – p. p. Záhora Jaroslav

Navrženi kandidáti do Předsednictva Asociace ZZ-ČR, kteří budou voleni na XII Valné hromadě:

RS 10 – p. Mundil Robert
RS 20 – nebyl navržen žádný kandidát
RS 30 – nebyl navržen žádný kandidát
RS 40 – nebyl navržen žádný kandidát
RS 50 – ing. Linhart Antonín, Pataki Pavel.
RS 60 – ing. Andresič Josef, ing. Matyáš Radko
RS 70 – ing. Chromečka Miroslav, ing. Sýkora Karel, Bc. Hrdlička Ivan

Zvolení delegáti na XII VH:

RS 10 – Čermák V., Hovorka J., Mundil R., Skořepa V., Zika L.,
Náhradníci :Karda F., Ing. Jeřábek M.,
RS 20 – Ing. Banas M., Postíšil J., Smrž A.,
RS 30 – Havlík J., Šálek .V.,
Náhradník Bohuslav V.,
RS 40 – Kindl Z., Vlášek F., Kříž J., Bc. Kindl Z.,
Náhradník ing. Horák M.,
RS 50 – Adámek J., Koblížek P., ing. Linhart A., Mach M., Pataki P., Špic J.,
Náhradníci: Kučera R., Pýcha P.
RS 60 – ing. Andresič J., Dočekal R., ing. Horníček J. ing. Matyáš R., Svoboda C.,
Tesař P., Tůma V.,
Náhradníci Margony R., ing. Heneš Z.,
RS 70 – Záhora J., ing. Chromečka M., Fiala J. , ing. Holub P., ing. Sýkora K.,
Ambrož J., Bc.Hrdlička I., Vítek P., Blažek J., Slischka B., Štefek J.,
Růžička S., Geletič Z., Pospíšil O., Škokan P.
Náhradníci : Chodůr P., Vojtášek J., Švec P.

Kandidáti na Ombudsmana: ing. Horníček J., Slischka B.

Představujeme Vám seznam nově zvolených členů výborů jednotlivých regionálních sdružení Asociace ZZ-ČR

RS 10: Mundil Robert, Skořepa Vlastimil, Čermák Vladislav Dipl. Technik,
Zika Luboš a Hovorka Jaroslav

RS 20: Ing. Banas Miroslav, Tillinger Miroslav a Šebelle Zdeněk

RS 30: Fošum Karel, Šálek Václav a Bohuslav Václav

RS 40: Kindl Zdeněk, Vlášek František a Pittner Václav

RS 50: Adámek Jozef, Koblížek Petr, Kučera Rudolf, Mach Miloš, Ing. Plitz Petr
a Savko Zdeněk

RS 60: Svoboda Ctirad, ing. Andresič Josef, ing. Horníček Jiří, Tesař Petr
a Dočekal Rudolf

RS 70: Ambrož Josef, Blažek Josef, Fiala Jiří, Bc. Hrdlička Ivan, ing. Chromečka
Miroslav, Růžička Slávek, ing. Sýkora Karel, Vítek Petr a Záhora Jaroslav

*Za redakci Zpravodaje ZZ
Slischka Bernard*

ASOCIACE odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR ZÁVAZNÝ POKYN čís. 3 AZZ-ČR k účtování cestovních náhrad. Příloha čís. 2

Ve smyslu vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí čís. 435 / 2013 **Sb. , ze dne 16. prosince 2013** upravuje AZZ-ČR výši náhrad za motorové vozidlo a stravné, uváděné v Závazném pokynu čís. 3 AZZ-ČR - čl. 7 takto:

Čl. 6. odst. 3: „Sazba základní náhrady za 1 km jízdy činí u osobních silničních vozidel 3,70 Kč“.

odst. 4: „Náhrada výdajů za spotřebovanou pohonnou hmotu pro rok 2014 (ve smyslu § 4 vyhl. MPSV č. 435 / 2013) činí“ :

- a) **35,70** Kč u benzínu automobilového 95 oktanů,
- b) **37,90** Kč u benzínu automobilového 98 oktanů,
- c) **36,00** Kč u motorové nafty.

Čl. 7. odst. 1: „Za každý kalendářní den pracovní cesty poskytne zaměstnavatel zaměstnanci stravné podle § 163 odst. 1 zákoníku práce nejméně ve výši

- a) **67,00** Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- b) **102,00** Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- c) **160,00** Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin“.

odst. 3, 3. řádek: „poskytnout občerstvení až do výše **102,00** Kč“.

Tato příloha čís. 2 Závazného pokynu čís. 3 AZZ-ČR byla schválena výkonovou radou AZZ-ČR a nabývá účinnosti dnem **1. ledna 2014**.

*Bernard Slischka
předseda ASOCIACE ZZ-ČR*

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

ASOCIACE odborných pracovníků pro ZZ-ČR

Vyhodnocení hospodaření za rok 2013

Rekapitulace

A.	Tvorba zdrojů	2,563.700,00 Kč	2,463.301,35 Kč
B.	Čerpání zdrojů	2,301.250,00 Kč	1,902.366,13 Kč

	Uloženo u bank. ústavu na zvláštním účtu čís. 1657210349/0800	1,264.710,70 Kč	1,470.267,67 Kč
--	---	------------------------	------------------------

Pro podrobný přehled viz tabulku A – tvorba zdrojů
B – čerpání zdrojů

A) Tvorba zdrojů

plán 2013

1.	Převod z roku 2012	650.000,00 Kč	742.202,58 Kč
2.	Členské příspěvky	325.000,00 Kč	390.000,00 Kč
3.	KČ, dotace	180.000,00 Kč	195.000,00 Kč
4.	Odborná akce	350.000,00 Kč	-----
5.	Prodej průkazů - komentářů - učebnic apod.	580.000,00 Kč	667.090,00 Kč
6.	Prodej učebnic jeřábíka tř. A	50.000,00 Kč	22.000,00 Kč
7.	Úrok u ČSOB a.s.	200,00 Kč	70,77 Kč
8.	Příspěvek účastníků tém. akce	326.500,00 Kč	343.000,00 Kč
9.	Různé	3.000,00 Kč	4.938,00 Kč
10.	Příspěvek na normu ČSN 27 0142	99.000,00 Kč	99.000,00 Kč
	Celkem	2,563.700,00 Kč	2,463.301,35 Kč

B) Čerpání zdrojů

plán 2013

1.	Nájemné vč. energií	125.000,00 Kč	113.148,00 Kč
2.	Všeobecné pojištění (majetek)	2.600,00 Kč	2.514,00 Kč
3.	Pojistné (odpovědnost org. za škodu)	700,00 Kč	619,00 Kč
4.	Mzda administrativní pracovnice	125.000,00 Kč	103.371,00 Kč
5.	Daně a pojistné z mezd	40.000,00 Kč	43.835,00 Kč
6.	Odvody-doplatky pojistného	60.000,00 Kč	50.051,00 Kč
7.	Dohoda - úklid	46.000,00 Kč	45.900,00 Kč
8.	Odvod daně z dohody	9.000,00 Kč	8.100,00 Kč
9.	Jízdně - MHD	2.500,00 Kč	2.400,00 Kč
10.	Poplatky spořitelně	6.000,00 Kč	6.070,00 Kč
11.	Odvody RS za čl.příspěvky	110.000,00 Kč	102.000,00 Kč
12.	Telefonní poplatky	20.000,00 Kč	14.640,37 Kč
13.	Kancelářské potřeby	10.000,00 Kč	4.869,00 Kč
14.	Poštovné provozní	7.000,00 Kč	2.641,00 Kč
15.	Provozní náklady	5.000,00 Kč	4.248,00 Kč
16.	Úhrada organizačních prací	15.000,00 Kč	3.400,00 Kč
17.	Odvod daně z úhrad organ.prací	2.250,00 Kč	600,00 Kč
18.	Odborné časopisy	2.000,00 Kč	5.531,61 Kč
19.	Překlady apod.	10.000,00 Kč	2.250,00 Kč
20.	Zpravodaj - úhrada redaktora	24.000,00 Kč	17.850,00 Kč
21.	Odvod daně ze mzdy - redaktor	5.500,00 Kč	4.200,00 Kč
22.	Příspěvky do zpravodaje ZZ	8.000,00 Kč	4.079,00 Kč
23.	Odvod daně z příspěvků do zpravodaje ZZ	1.200,00 Kč	721,00 Kč
24.	Zpravodaj - tisk	100.000,00 Kč	75.036,00 Kč
24a.	Zpravodaj - tisk reklam	40.000,00 Kč	35.831,00 Kč
25.	Zpravodaj - poštovné	30.000,00 Kč	21.459,00 Kč
26.	Cestovné - předsednictvo	40.000,00 Kč	27.854,00 Kč
27.	Občerstvení P +R	8.000,00 Kč	6.658,00 Kč
28.	Cestovné - Rada.	12.000,00 Kč	7.022,00 Kč
29.	Cestovné - předseda	10.000,00 Kč	8.468,00 Kč
30.	Cestovné – účast na TNK, ČSVT apod.	3.000,00 Kč	198,00 Kč
31.	Cestovné - různé	5.000,00 Kč	2.278,00 Kč
32.	Nákup průkazů, publikací apod.	225.000,00 Kč	285.269,65 Kč
33.	Tematická akce - zájezd	459.000,00 Kč	470.300,00 Kč
34.	Odborná akce-konference	275.000,00 Kč	-----
35.	Autorská odměna dodatečná (jeř. tř. A)	20.000,00 Kč	10.637,50 Kč
36.	Odměny funkcionářů	60.000,00 Kč	36.550,00 Kč
37.	Odvod daně z odměn funk.	9.000,00 Kč	6.450,00 Kč
38.	Mimořádné odměny	30.000,00 Kč	30.600,00 Kč
39.	Odvod daně z mimořádných odměn	4.500,00 Kč	5.400,00 Kč
40.	Převod finančních prostředků na účet ČS	200.000,00 Kč	200.000,00 Kč
41.	Prezentace AZZ-ČR	15.000,00 Kč	-----
42.	Občerstvení-sekretariát	5.000,00 Kč	2.342,00 Kč
43.	Ostatní	15.000,00 Kč	27.323,00 Kč
44.	Norma ČSN 27 0142	99.000,00 Kč	99.652,00 Kč
	celkem	2,301.250,00 Kč	1,902.366,13 Kč

ASOCIACE odborných pracovníků pro ZZ-ČR

Návrh rozpočtu 2014

Rekapitulace

A.	Tvorba zdrojů	1,808.050,00 Kč	
B.	Čerpání zdrojů	1,338.250,00 Kč	

	Uloženo u bank. ústavu na zvláštním účtu čís. 1657210349/0800	1,470.267,67 Kč	
--	--	-----------------	--

Pro podrobný přehled viz tabulku A – tvorba zdrojů
B – čerpání zdrojů

A) Tvorba zdrojů

plán 2014

1.	Převod z roku 2013	650.000,00 Kč	
2.	Členské příspěvky	390.000,00 Kč	
3.	KČ, dotace	165.000,00 Kč	
4.	Odborná akce		
5.	Prodej průkazů - komentářů - učebnic apod.	580,000,00 Kč	
6.	Prodej učebnic jeřábíka tř. A	20.000,00 Kč	
7.	Úrok u ČSOB a.s.	50,00 Kč	
8.	Příspěvek účastníků tém. akce	408.960,00 Kč	
9.	Různé	3.000,00 Kč	
	Celkem	2,217.010,00 Kč	

B) Čerpání zdrojů

plán 2014

1.	Nájemné vč. energií	125.000,00 Kč	
2.	Všeobecné pojištění (majetek)	2.600,00 Kč	
3.	Pojistné (odpovědnost org. za škodu)	700,00 Kč	
4.	Mzda administrativní pracovnice	125.000,00 Kč	
5.	Daně a pojistné z mezd	40.000,00 Kč	
6.	Odvody-doplatky pojistného	60.000,00 Kč	
7.	Dohoda - úklid	46.000,00 Kč	
8.	Odvod daně z dohody	9.000,00 Kč	
9.	Dohoda o pracovní činnosti	40.000,00 Kč	
10.	Daň z dohody o prac.činnosti	6.000,00 Kč	
11.	Jízdně - MHD	2.500,00 Kč	
12.	Poplatky spořitelně	6.000,00 Kč	
13.	Odvody RS za čl.příspěvky	110.000,00 Kč	
14.	Telefonní poplatky	20.000,00 Kč	
15.	Kancelářské potřeby	10.000,00 Kč	
16.	Poštovné provozní	7.000,00 Kč	
17.	Provozní náklady	5.000,00 Kč	
18.	Úhrada organizačních prací	10.000,00 Kč	
19.	Odvod daně z úhrad organ.prací	2.250,00 Kč	
20.	Odborné časopisy	6.000,00 Kč	
21.	Překlady apod.	5.000,00 Kč	
22.	Zpravodaj - úhrada redaktora	24.000,00 Kč	
23.	Odvod daně ze mzdy - redaktor	5.500,00 Kč	
24.	Příspěvky do zpravodaje ZZ	8.000,00 Kč	
25.	Odvod daně z příspěvků do zpravodaje ZZ	1.200,00 Kč	
26.	Zpravodaj - tisk	100.000,00 Kč	
26a.	Zpravodaj - tisk reklam	40.000,00 Kč	
27.	Zpravodaj - poštovné	30.000,00 Kč	
28.	Cestovné - předsednictvo	40.000,00 Kč	
29.	Občerstvení P +R	8.000,00 Kč	
30.	Cestovné - Rada.	12.000,00 Kč	
31.	Cestovné - předseda	10.000,00 Kč	
32.	Cestovné – účast na TNK, ČSVT apod.	3.000,00 Kč	
33.	Cestovné - různé	5.000,00 Kč	
34.	Nákup průkazů, publikací apod.	225.000,00 Kč	
35.	Valná hromada	15.000,00 Kč	
36.	Tematická akce - zájezd	549.450,00 Kč	
37.	Odborná akce-konference		
38.	Autorská odměna dodatečná (jeř. tř. A)	20.000,00 Kč	
39.	Odměny funkcionářů	60.000,00 Kč	
40.	Odvod daně z odměn funk.	9.000,00 Kč	
41.	Mimořádné odměny	30.000,00 Kč	
42.	Odvod daně z mimořádných odměn	4.500,00 Kč	
43.	Převod finančních prostředků na účet ČS		
44.	Prezentace AZZ-ČR	15.000,00 Kč	
45.	Občerstvení-sekretariát	5,000,00 Kč	
46.	Ostatní	15.000,00 Kč	
	Celkem	1.887.700,00 Kč	

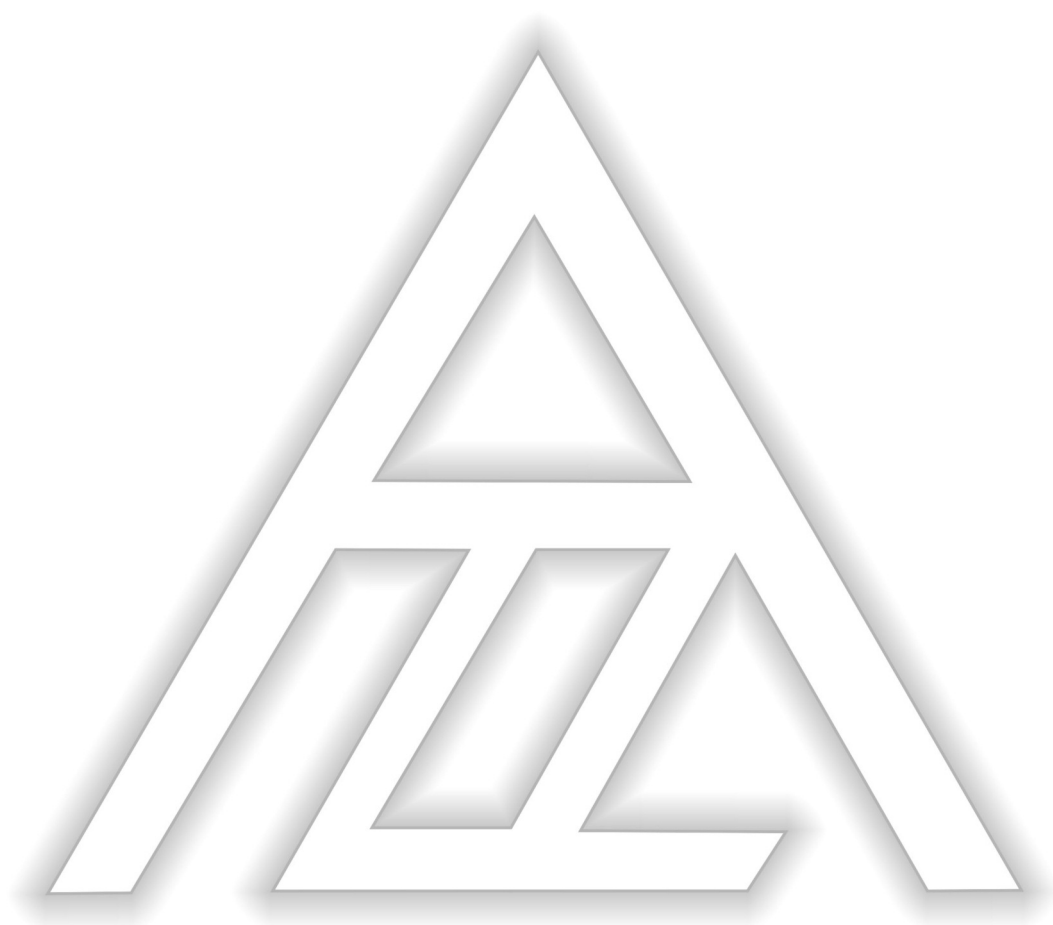

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

Aktuálních změny norem a předpisů od 11/2013 do 3/2014

Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
(Věstník ÚNMZ číslo 12, zveřejněno dne 6. prosince 2013).

Oddíl 2 České technické normy
VYDANÉ ČSN
ČSN EN 13001-3-1+A1 (27 0105)
kat.č. 94430

Jeřáby - Návrh všeobecně - Část 3-1: Mezní stavy a prokázání způsobilosti ocelových konstrukcí; Vydání: Prosinec 2013

Její vydáním se zrušuje

ČSN EN 13001-3-1 (27 0105) Jeřáby - Návrh všeobecně - Část 3-1: Mezní stavy a prokázání způsobilosti ocelových konstrukcí; Vydání: Listopad 2012

Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
(Věstník ÚNMZ číslo 1, zveřejněno dne 8. ledna 2014)

Oddíl 2 České technické normy
VYDANÉ ČSN
ČSN 27 0142
kat.č. 94548

Jeřáby a zdvihadla - Zkoušení provozovaných jeřábů a zdvihadel;

Vydání: Leden 2014

Její vydáním se zrušuje

ČSN 27 0142 Jeřáby a zdvihadla. Zkoušení; z 1989-08-16

ČSN 27 4002

kat.č. 94558

Bezpečnostní předpisy pro výtahy - Provoz a servis výtahů; Vydání: Leden 2014

Její vydáním se zrušuje

ČSN 27 4002 Bezpečnostní předpisy pro výtahy - Provoz a servis výtahů; Vydání:
Březen 2003

ČSN 27 4007

kat.č. 94557

Bezpečnostní předpisy pro výtahy - Prohlídky a zkoušky výtahů v provozu;

Vydání: Leden 2014

Její vydáním se zrušuje

ČSN 27 4007 Bezpečnostní předpisy pro výtahy - Prohlídky a zkoušky výtahů v provozu;

Vydání: Červen 2004

ČSN EN 12159 (27 4403)

kat.č. 94559

Stavební výtahy pro dopravu osob a materiálu se svisle vedenými klecemi;

Vydání: Leden 2014

Její vydáním se zrušuje

ČSN EN 12159 (27 4403) Stavební výtahy pro dopravu osob a nákladů se svisle vedenými klecemi;

Vyhlášena: Srpen 2013

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

ČSN EN 280 (27 5004)

kat.č. 94480

Pojízdné zdvihací pracovní plošiny - Konstrukční výpočty - Kritéria stability - Konstrukce - Bezpečnost - Přezkoušení a zkoušky; Vydání: Leden 2014

S účinností od 2015-01-31 se zrušuje

ČSN EN 280+A2 (27 5004) Pojízdné zdvihací pracovní plošiny - Konstrukční výpočty - Kritéria stability -

Konstrukce - Přezkoušení a zkoušky; Vydání: Březen 2010

Poznámka – do 31.1.2015 platí souběžně obě normy

ZMĚNY ČSN

ČSN EN 280+A2 (27 5004)

kat.č. 94481

Pojízdné zdvihací pracovní plošiny - Konstrukční výpočty - Kritéria stability - Konstrukce - Přezkoušení a zkoušky; Vydání: Březen 2010**Změna Z1; Vydání: Leden 2014****Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (Věstník ÚNMZ číslo 2, zveřejněno dne 7. února 2014)**

Oddíl 2 České technické normy

VYDANÉ, ZMĚNY, OPRAVY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení.

VYDANÉ, ZMĚNY, OPRAVY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení.

Informace z úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (Věstník ÚNMZ číslo 3, zveřejněno dne 7. března 2014)

Oddíl 2 České technické normy

VYDANÉ ČSN

ČSN EN 13852-1 (27 0560)

kat.č. 94964

Jeřáby - Offshore jeřáby na těžebních plošinách ropy - Část 1: Offshore jeřáby obecného použití;

Vydání: Březen 2014

Její vydáním se zrušuje

ČSN EN 13852-1 (27 0560) Jeřáby - Offshore jeřáby na těžebních plošinách ropy - Část 1: Offshore jeřáby všeobecného použití; Vydání: Leden 2005

OPRAVY ČSN

ČSN EN 795 (83 2628)

kat.č. 94857

Prostředky ochrany osob proti pádu - Kotvicí zařízení; Vydání: Únor 2013**Oprava 1; Vydání: Březen 2014 (Oprava je vydána tiskem)**

ZMĚNY ČSN: netýká se zdvihacích zařízení

*Výběr aktuálních norem provedl
Jiří Fiala RZ 70*

Obsluha jeřábů a vázání břemen cizinci na území ČR

Na základě řady opakujících se dotazů prezentovaných na odborných seminářích zaměřených na oblast zdvihacích zařízení, dále četných dotazů z řad odborné veřejnosti a také v rámci preventivních opatření, považuje Státní úřad inspekce práce za vhodné a účelné informovat Vás, odborníky zdvihacích zařízení, o problematice týkající se otázek obsluhy jeřábů a vázání břemen cizinců na území ČR.

K této problematice sdělujeme:

Obecně platí, že školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) se má provádět v jazyce, kterému školený rozumí. Je třeba, aby správně pochopil, jaká nebezpečí – rizika při práci mu hrozí, jak jim má předcházet, aby nedošlo k pracovnímu úrazu nebo k poškození zdraví. Zaměstnanec musí být též seznámen se všemi aktuálními platnými právními předpisy, které musí při práci dodržovat. Pokud jde o zaměstnance slovenské národnosti, je čeština natolik blízký a srozumitelný jazyk, že školení by měli spolehlivě rozumět. Nevylučuje se však, v případě zaměstnanců slovenské národnosti, přítomnost tlumočnicka. Jiná situace je však u zaměstnanců jiných národností, tzn. ostatních cizinců ze států EU (mimo Slovenska) a třetích zemí, kde vzhledem ke specializaci profese, tzn. jeřábníka a vazače, je nutno školení provést za pomoci tlumočnicka. Tzn. i u zaměstnanců z jiných slovanských oblastí (Poláci, Ukrajinci, Bělorusové, Moldavané) bude nutný tlumočnick, protože by mohlo docházet, přes zdánlivou srozumitelnost, k nedorozuměním. Připomínáme, že součástí školení BOZP je vždy ověření znalostí školených, kde školitel má povinnost se přesvědčit, že školení bylo porozuměno.

Nejčastější dotazy:

č. 1: Za jakých podmínek mohou obsluhovat jeřáby a vázat břemena na stejném pracovišti pracovníci z různých států v případě, že nemluví stejným jazykem?

Zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci č. 309/2006 Sb. v § 5 ukládá, že zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti. Bezpečné pracovní postupy musí být stanoveny v místním provozním předpise, kterým je pro oblast řízení provozu jeřábů, dle čl. 4.1 ČSN 12480-1, tzv. systém bezpečné práce (dále jen SBP). SBP mimo jiné musí obsahovat, dle písm. j) této normy, zajištění komunikačního systému, se kterým budou seznámeny všechny osoby zúčastněné na používání jeřábů, tzn. pro bezpečnost provozu jeřábů je nutno zajistit, aby všechny osoby mezi sebou mohly komunikovat ve stejném jazyce. Dále pak dle čl. 4.1 písm. a) ČSN 12480-1, musí být veškeré činnosti s jeřábem navrženy tak, aby byly prováděny bezpečně, s přihlédnutím ke všem předvídatelným rizikům. Konkrétně k dotazu. V tomto případě je souvisejícím právním předpisem nařízení vlády č. 11/2002 Sb., kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů (dále jen NV). Vycházíme-li pak z ustanovení bodu 8, 9 a 10 § 5 tohoto NV, a přílohy č. 8 NV, kódy zvukových signálů, signály rukou a hlasové signály, které jsou i součástí školení, v případě vydávaných signálů rukama zaměstnanců různých států, kteří nemluví stejným jazykem, nemůže být pochybnost. Riziko však nastává v případě, že je nutné signál vydat ústně, což už vyžaduje přítomnost tlumočnicka. I tyto skutečnosti musí zaměstnavatel zvážit a také i stanovit ve svém místním provozním předpise.

č. 2: Je rozdíl mezi dokladem k obsluze jeřábů a vázání břemen vydaných ve státech EU a třetích státech?

K uvedenému dotazu je však nutno uvést, že doklad k obsluze jeřábů a vázání břemen je jedním z podkladů odborné způsobilosti. V případě dokladů vydaných ve státech EU a tzv. třetích zemích by měl zaměstnavatel získat informaci o tom, co doklad obsahuje, a to přeložením dokladu do jazyka českého. Výjimkou mohou být v tomto případě, vzhledem k podobnosti jazyka a vzhledem k minulosti ČR a SR, doklady zaměstnanců slovenské národnosti. Další požadavek k dané problematice je pak uveden v ustanovení čl. 5.3.2 písm. f) ČSN ISO 12480-1, tzn. jeřábník musí být vyškolen pro konkrétní typ jeřábu a musí mít dostatečné znalosti o jeřábu.

Shrneme-li danou problematiku, pak zaměstnavatel zodpovídá za splnění všech zákonem stanovených povinností na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Za provedení školení zodpovídá podle ustanovení § 103 odst. 2 a odst. 3 s přihlédnutím k § 103 odst. 1 písm. f) ZP příslušný zaměstnavatel. Z výše uvedeného vyplývá, že si problematiku, např. obsluhy jeřábů a vázání břemen cizinci na území ČR včetně zásad, stanoví zaměstnavatel ve své vnitřní organizační směrnici.

**Zpracoval: Ing. Ondřej Varta, ředitel odboru BOZP
Ing. Jiří Kysela, odborný garant
pro manipulaci a zdvihací zařízení**

**Poznámka: Zpracováno jen pro potřebu
Zpravodaje Asociace ZZ ČR/2014**

SKOK VE VÝVOJI TRHU

Akcie výrobců jeřábů zaznamenaly v srpnu 2013 mírný růst a to i přes pokles na ostatních trzích. O tomto tématu reportuje Chris Sleight.

Index podílu akcií IC pro skupinu dvacíti výrobců jeřábů se v srpnu těšil růstu 3,49%. I když to není žádné velké zvýšení, ve stejném období v týdnu 30 až 34 jsme viděli, že většina z nejsledovanějších ukazatelů tradičních trhů ztrácelo půdu pod nohama.

Jak pravidelní čtenáři tohoto sloupku ví, během tohoto roku se toho stalo hodně. Rok 2013 byl charakterizován tradičním srovnáváním trhů. Čínští výrobci v roce 2013 zůstali pozadu.

Tradice upadá

V posledním měsíci zisky v jeřábovém odvětví kontrastovaly s 3,82% poklesem indexu DOW a 2,46% poklesem indexu FTSE 100, zatímco index Nikkei 225 zůstal vyrovnaný.

Položíme-li tyto ztráty do kontextu, všechny tyto tři indexy měly pozoruhodný průběh v roce 2013. Index Dow dosáhl rekordní úrovně v březnu a byl na hodnotě

Druhá strana

Index akcií IC se do konce srpna nížil o 14,51%, tyto ztráty pocházejí převážně z Číny. Ve skutečnosti akciový index Legacy IC dle staršího měření, které vylučuje čínské výrobce, vzrostl až o 11,51% v tom samém období. Více méně je růst stejný jako u indexu Dow.

Jak bylo již výše uvedeno index Dow a ostatní pozoruhodné výkony v letošním roce byly poněkud vykonstruované. Růst nebyl kvůli klasickým burzovním strategiím v hospodářském růstu a ziskovosti podniků. Spíše to byl důvod pro investory hledat relativně bezpečné útočiště v době, kdy zlato ztratilo svůj dřívější lesk a výnosy a dluhopisy jsou na nízké úrovni.

Co se změnilo v srpnu bylo to, že výnosy z dluhopisů se začaly zotavovat a ten, kdo viděl pokles akcií, investoval peníze zpět do dluhových nástrojů.

Burzovní oběživo		Cena na začátku	Cena na konci	změna	% změna	Cena 12 měsíků zpět	12 měsíční % změna
IC Share Index*		54.63	56.54	1.91	3.49	57.64	-1.90
Legacy IC Share Index**		333.20	344.14	10.94	3.28	232.23	48.19
Dow Jones Industrial Average		15559	14964	-595.09	-3.82	13157.74	13.73
FTSE 100		6596	6433	-162.53	-2.46	5765.12	11.59
Nikkei 225		13661	13661	-0.58	0.00	9033.29	51.22
Hitachi Construction Machinery	YEN	2037	1997	-40	-1.96	1374	45.34
Konecranes	€	22.95	24.18	1.23	5.36	20.29	19.17
Kobe Steel	YEN	145	161	16	11.03	63	155.56
Liugong	CNY	6.08	6.12	0.04	0.66	8.72	-29.82
Manitowoc	US\$	19.11	21.17	2.06	10.78	12.57	68.42
Palfinger	€	23.70	25.50	1.80	7.57	17.54	45.35
Sany Heavy Industry	CNY	6.84	7.08	0.24	3.51	10.85	-34.75
Tadano	YEN	1383	1440	57	4.12	549	162.30
Terex	US\$	28.49	30.97	2.48	8.70	20.28	52.71
XCMG	CNY	7.35	7.75	0.40	5.44	11.14	-30.43
Yongmao Holding	SGD	0.17	0.21	0.04	24.24	0.10	99.03
Zoomlion	CNY	5.01	5.17	0.16	3.19	8.12	-36.33

*IC Share Index, 1 Jan 2011 = 100
**Legacy IC Share Index, end April 2002 (week 17) = 100

15000 bodů, na této úrovni zůstal až do začátku května. Nového maxima pak dosáhl začátkem srpna a to 15658 bodů, následně došlo na konci měsíce k poklesu.

Dow a ostatní pozoruhodné výkony v letošním roce byly poněkud vykonstruované.

Oběživo	Cena na začátku	Cena na konci	Změna	% Změna	Cena 12 měsíců zpět	12 měsíční % změna
CNY	6.1346	6.1214	-0.0132	-0.22	6.3582	-3.72
€	0.6501	0.7496	0.0995	15.30	0.6338	18.27
Yen	97.97	98.93	0.96	0.98	78.52	25.99
LIKE	0.7537	0.7496	-0.0040	-0.54	0.8010	-6.42

Období: Týden 30 – 34

Překlad z časopisu CRANES září 2013

BUDOUCNOST VE VÝROBĚ LAN

Požadavky na lana se mění společně s vývojem nových technologií. Laura Hatton hovořila s výrobcí o výzvěch a novinkách, které připravují pro své zákazníky.

Praskání bubnu, vícevrstvé navíjení, odolnost proti kroucení jsou dobře známé problémy s lany skrze celý jeřábový průmysl a výrobci lan musí brát při výrobě tyto problémy v úvahu.

Mluvčí z firmy Verope hovoří o problémech, se kterými se setkávají při návrhu lan pro vícevrstvé navíjení.

„Vypořádat se s výškou okolo 100m při navíjení lan o délce kolem 1000m je výzva pro tým Geraldine Kortas, manažerku firmy Verope. „Například v těžebním průmyslu je běžné pracovat s lany, které mají poměr $D/d > 100$ (průměr bubnu/průměr lana). Mobilní jeřáby se na druhou stranu potýkají s nedostatkem místa a tento poměr se pohybuje kolem 20. Navíjení lana provedeno na speciálně navržený buben, který umožňuje navíjení do prakticky libovolného počtu vrstev. Tato technologie drážkování je známá pod názvem Lebus.“

Z toho důvodu navrhuje Verope lana s velkou rotační stabilitou, vysokou odolností v ohybu, vysokou mezí pevnosti a dobrou odolností proti opotřebením.

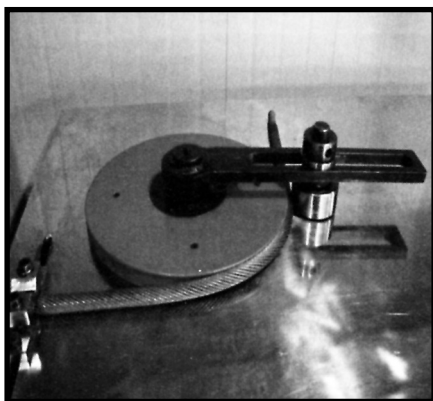
Jak Geraldine Kortas vysvětluje dále, nicméně někdy musíme udělat kompromis. „Silnější lano bude odolnější vůči opotřebením, je však méně ohebnější a to má vliv na jeho ohybovou odolnost. Tenčí lano bude dosahovat lepších parametrů v ohybu, je však méně odolné proti opotřebením a dosáhne dříve kritického zeslabení.“

K potlačení těchto vlivů používá Verope speciální mazivo, které zvyšuje odolnost proti opotřebením. Verope mimo jiné vyrábí speciální řadu lan odolných proti kroucení pod názvem verotop. Lana jsou vhodná pro mobilní, pásové a námořní jeřáby. Lana verotop E jsou konstruována pro použití na stavebních (věžových) jeřábech a lana verotop XP pro palubní jeřáby. Rozsah výšky zdvihu je v rozmezí 50- v závislosti na typu lana a druhu aplikace.

Syntetická lana

Při navrhování lan namáhaných ohybem se v dnešní době s úspěchem používají syntetická vlákna. Toto je další důležitá oblast, kterou musí výrobci u svých výrobků zohlednit.

Výrobce syntetických vláken firma Dyneema například vyrábí lana odolná namáhání v ohybu. Lano Dyneema XBO se zvýšenou odolností v ohybu tedy může být na-

máháno mnohem vyšším počtem ohýbá-cích cyklů než klasické lano. „Ve výsledku zjišťujeme, že lano Dyneema XBO se vyrovnají nebo dokonce převyšují svými parametry v ohybu lana ocelová a v neposlední řadě jsou také více poddajná“, říká mluvčí společnosti.

Syntetická lana se také mnohem lépe instalují a zároveň mají stejnou nosnost jako lana ocelová, která jsou ovšem až 7x těžší. Dalším pozitivem těchto lan je ohleduplnost k životnímu prostředí.

Dalším parametrem, který musí výrobci vzít v úvahu je odolnost proti oděru a odolnost proti zmáčknutí. Tento problém vyřešila britská společnost Bridon, která vyrábí lana Dyform. Ty jsou vyráběna jako osmi i více pramenná.

„Dyform je technologie, která napomáhá formovat vnější povrch jednotlivých pramenů, tím jsou lana hladší a působí na ně nižší kontaktní tlak,“ vysvětluje ředitel firmy Bridon Jon Tempton. „Tím se snižuje opotřebení během navíjení na buben.

„Osmipramenná lana Dyform jsou velmi oblíbená například u mobilních jeřábů.“ Dodává výrobní ředitel firmy Bridon Cris Newton. „Nicméně pro vysokorychlostní a vysokozdvíhací jeřáby je klíčová dobrá odolnost proti zmáčknutí a možnost vícevrstvého navíjení.

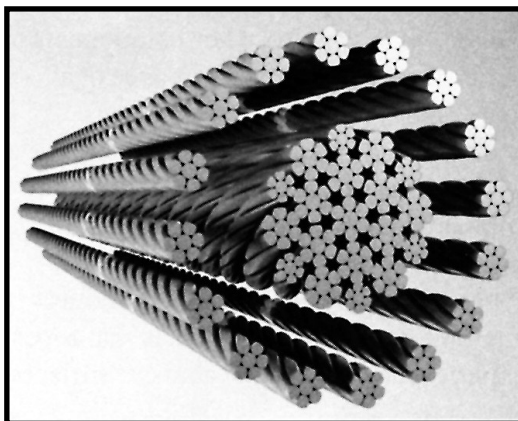
Zlepšování technických parametrů

Pokrok v průmyslu vysokozdvíhacích a vysokorychlostních jeřábů je výzvou pro světové výrobce lan, jako je firma Casar. O lanech této firmy hovoří produktový manažer Markus Klinck. „Zvyšování požadavků stavebního průmyslu vyžaduje neustálý růst nosnosti lan. U těchto obrovských jeřábů, které zvedají břemena

do velkých výšek, a velkou rychlostí je důležité, aby lana měla malé tolerance průměru a velmi dobré řazení při navíjení.

„Kromě toho vede neustálé zvyšování zátěže k požadavku vysoké pevnosti lan, zatímco části jeřábů jsou konstruovány tak, aby byly co nejmenší. Toto je velkou výzvou pro výrobce na celém světě.“ Dodává Klinck.

Pro tyto účely vyvinula firma Casar lano Casar Starlift Pro, které je odolné proti kroucení vyrobené lisováním (zhuťováním) jednotlivých pramenů, výjma ocelové duše. „U těchto lan se výrobní tolerance pohybuje mezi +3,5%, přičemž u klasických lan je od +0 do +5%.“ Z důvodu vysoké odolnosti proti kroucení lze použít

lana Casar Starlift u věžových, mobilních a pásových jeřábů. Pro vysoké namáhání v ohybu nabízí firma Casar také lana z řady Superplast10 a Suprplast10 Mix, která jsou přizpůsobena vysokému lomovému zatížení. Lana Superplast jsou vyrobená z 10 pramenů a jsou pokryta vrstvou IWRC (plastem).

Ale nejsou to pouze ocelová lana, u kterých probíhá intenzivní vývoj pro použití u vysokozdvíhacích a vysokorychlostních jeřábů. „Je vhodné říci, že použití syntetických lan u těchto jeřábů je jedna z nejlepších možností“, říká Jorn Boesten produktový manažer DSM Dyneema. „Syntetická lana mají tu výhodu, že je lze vyrobit s neutrálním točivým momentem. Většina našich lan je vyrobená z 12-ti pramenů, které mají neutrální točivý moment, takže jsou velmi vhodné pro dlouhá lana.“

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

Vývoj a testování

Jakmile je vyroben prototyp lana, prochází složitým procesem testování. To se většinou provádí ve speciálně vybudovaném zařízení. Firma Verope například odesílá svá lana do zkušebního zařízení v Contwigu v Německu. Mezi prováděné zkoušky patří zkouška pružnosti, zkouška meze pevnosti a odolnost proti kroucení.

„Odolnost proti kroucení se určuje na speciálním zařízení, které určí úhel otáčení a točivý moment. Tyto hodnoty umožňují firmě Verope vypočítat zkroucení lana v určité výšce a optimalizaci konstrukce pro použití u vysokých jeřábů“. Vysvětluje mluvčí společnosti. Testování probíhá na univerzitě v Clausthalu v Německu. Lana jsou poté schválena pro vícevrstvé navíjení.

Casar, který je od roku 2007 součástí WireCo WorldGroup testuje svá lana v různých zařízeních po celém světě. „Kromě standardních strojů pro měření meze pevnosti, kroucení, ohybových charakteristik a prodloužení vlastníme také speciální zařízení, jako jsou stroje pro zkoušení torzního napětí. Tento stroj dokáže vyvinout sílu až 2400kN,“ dodává Klink. Na začátku roku 2014 začneme testovat lana na novém stroji pro měření únavy v ohybu.

Pro firmu Bridon je také přínosem jejich testovací centrum v Doncasteru v UK. V centru se nachází testovací zařízení pro vícevrstvé navíjení. Díky tomuto zařízení mohou technici lépe pochopit účinky a zjistit poškození lan při vícevrstvě navíjení. Lano se zde také zkouší v tahu. Toho se využívá při stanovení maximálního zatížení při přetržení lana. Stroj může vytvořit tah až 200 tun na 42mm vzorku.

Kromě toho se v centru nacházejí laboratoře pro analýzu výsledků. Mezi stroje v laboratoři patří i stroj pro měření tahu, který měří tahové síly v jednotlivých drátech lana. Dále je zde mikroskop 3D Vickers pro analýzu lomu.

„V našem technologickém centru se můžeme zaměřit na různé druhy lan a jejich součástí a to od testování konstrukce,

lomového zatížení a vícevrstvého navíjení. Můžeme vyhodnocovat momentové charakteristiky a únavu v ohybu. Jednoduše řečeno všechny klíčové parametry pro lepší pochopení a vývoj našich lan,“ dodává Newton.

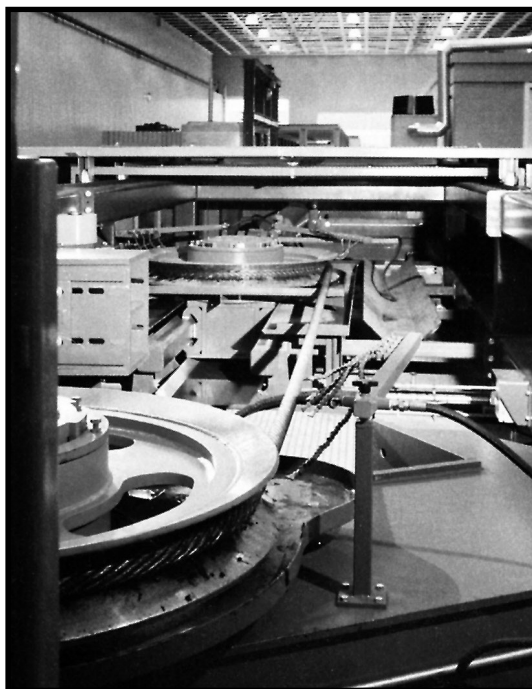
DSM Dyneema také testuje svá vlákna. Zařízení, do kterých investovala, zahrnují ohýbací stroje, stroje pro měření creepových charakteristik a zařízení pro napodobení abraze při manipulaci.

Další milník

Problémy jako kroucení lan, abraze a únavu v ohybu budou i nadále výzvou pro výrobce. Nicméně trendy v lanovém průmyslu udávají nový směr. Jak z vlastní zkušenosti může říct výrobce DSM. „V tomto sektoru můžeme vidět, že uživatelé mají zájem o nahrazování klasických ocelových lan syntetickými. Naši zákazníci se v poslední době velice zajímají o vývoj plně syntetických lan a to zejména pro pozemní jeřáby, ale také pro mořské hlubinné jeřáby.

Bude velice zajímavé sledovat vývoj syntetických lan a postupné nahrazování lan ocelových, zejména u mořských jeřábů.

**Překlad z časopisu CRANES
září 2013**

VIRTUÁLNÍ REALITA

Jak se rozvíjí technologie, tak se stávají i simulátory jeřábů stále populárnějšími při výcviku jeřábníků. Laura Hatton z IC v následujícím článku podrobněji popisuje tuto technologii.

V roce 1982 se v Kanadě stal povinným výcvik jeřábníků a to kvůli nařízení TQAA (Trades Qualification and Apprenticeship),

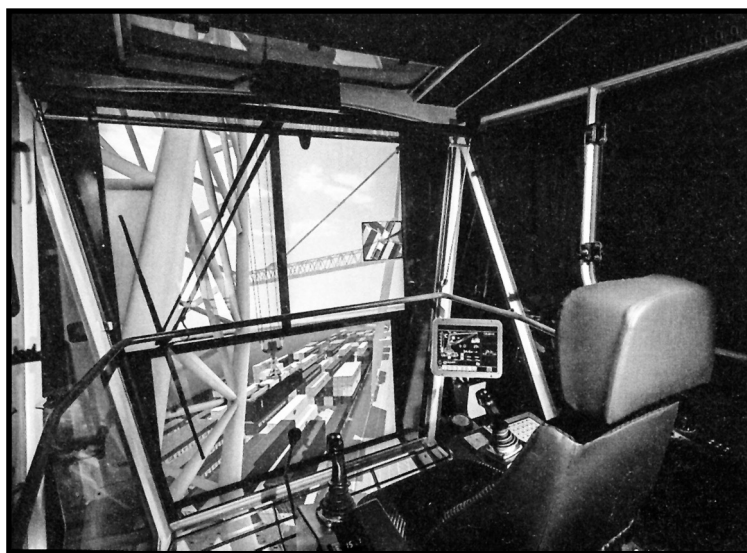

až do této doby nebyl žádný předpis, který by stanovoval výcvik jeřábníků. Harrold McBride, výkonný ředitel výcvikového institutu v Ontáriu vysvětluje: „Od roku 1969 do roku 1978 nebyly v Kanadě žádné předpisy pro školení jeřábníků, výsledkem bylo mnoho smrtelných úrazů vlivem jeřábové dopravy, respektive 19,8% z celkového počtu úmrtí ve výrobním sektoru. Od roku 1979 do 2004 toto procento díky školení jeřábníků kleslo na 8,8%“.

Vliv stále se zlepšujícího školení na snížení počtu smrtelných úrazů ve výrobním

sektoru bylo velice znatelné a z toho důvodu se po celém světě začaly vytvářet různá školící střediska. Během několika let se kurzy, co se týče techniky, velice změnila a začala éra simulátorů využívaných při školení jeřábníků.

Simon Hogg, specialista ve firmě Ten-Star Simulation, která je špičkou ve výrobě simulátorů pro průmysl vysvětluje proč: „Praktická výuka jeřábníků může být značně nepříjemný zážitek, a také je to do určité míry nákladná záležitost pro provozovatele. Během výuky na simulátoru se jeřábník naučí terminologii, ozeznámí se s ovládáním, naučí se koordinovat pohyby a v neposlední řadě si může opakovaně procvičit oblasti, ve kterých si není zcela jistý. Největší výhodou ze všech je, že na

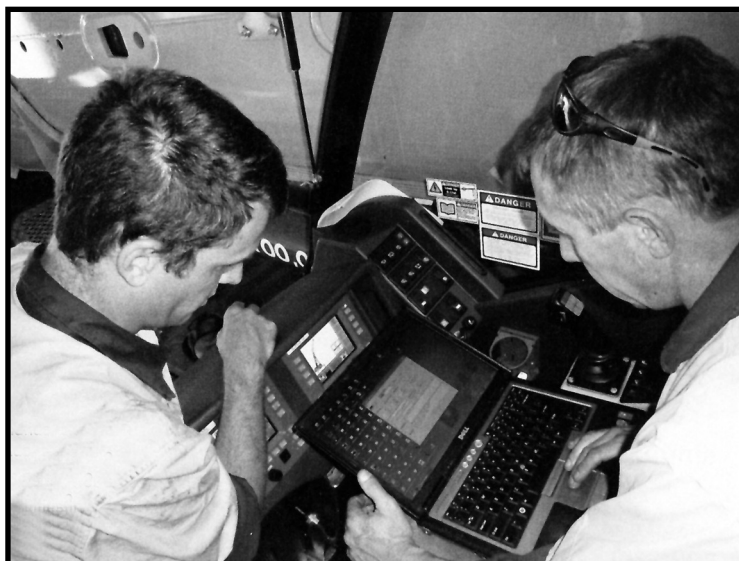
ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

simulátoru se může udělat chyba, která by ve skutečnosti byla fatální.“

Simulátor může být využit pro trénink celého týmu, vysvětluje Sebastian Loze, obchodní ředitel CM Labs a výrobce simulátorů Vortex. „Týmová práce se nedá naučit ve třídě. V simulovaném výukovém prostředí, kde každý z týmu plní svou roli (plánování zdvihu, zvedání a hodnocení). Jeřábník, signalista i vazač mohou být zaučováni dohromady.

Zkušení jeřábníci mohou také využít výhody simulátoru, Hans-Jorg Schwarzler, prodejce námořních jeřábů firmy Liebherr Werk Nenzing z Rakouska, vysvětluje: „Pro nás je největší výhodou simulátorů možnost cvičit operace v drsných podmínkách jako je sněžení, silný vítr, přívalové deště a vysoké vlny. Toto umožňuje jak zkušeným jeřábníkům, tak i nováčkům procvičit manipulace ve zhoršených podmínkách.“

John Alexander, technický ředitel z firmy Manitowoc Crane Care dodává, „Je velice důležité, že jsou naši lidé přeškolení, aby se zjistilo, že jsou schopni pracovat s nejmodernějším zařízením. Například někdo, kdo je proškolen a cer-

tifikován na jeden ze starších jeřábů Manitowoc 4100 může být excelentní jeřábník, ale neznamená to, že může bez problémů přejít na Manitowoc vědět jak se s ním pracuje.“

Vývoj simulací

Simulátory jsou vyvíjeny již mnoho let a nyní obsahují i velký počet prostředí. CM Labs, který spolupracuje s OETIO a s mezinárodní unií jeřábníků (IUOE), nabízí simulátory pro stavební (věžové) jeřáby a mobilní jeřáby, námořní jeřáby a portálové jeřáby. U našich simulátorů je možnost nastavení všech možných prvků jako dynamiky jeřábu, dynamiky zátěže, lanových systémů, řízení zdvihu a pohybu podvozku nebo lodě.

„Samozřejmě, že simulace je vždy až druhé nejlepší řešení za reálným zařízením, z toho důvodu se snažíme, aby zážitek ze simulátoru byl co nejrealističtější. Sebastian Loze na to říká, „Naše simulátory mají skutečné sedadlo, ovládací prvky, autentické prostředí, zvuky a systém pro přesné sledování výhledu z kabiny. Navíc má platforma pohony pro napodobení vibrací a pohybu stroje při transportu a zvedání.“

Firma TenStar také nabízí originální sedadla, ovládací prvky a autentické pohyby ve svých simulátorech. „Je pro nás velice důležité, aby byl student během zaškolení plně ponořen do své činnosti.“ Vysvětluje Simon Hogg. „Naše si-

mulátory jsou vybaveny laserovými snímači, satelitním navigačním systémem (GNSS) pro kontrolu polohy stroje, náklonu a otáčení. U našich simulátorů máme speciální výukové programy, které se zaměřují na využití těchto příslušenství. Simulátory od TenStars zahrnují stavební jeřáby, mobilní jeřáby a jeřáby pro dřevaře.

Výrobce Liebherr také nabízí své simulátory. Simulátory Liebherr (LiSIM) se používají pro školení na námořní jeřáby, portálové jeřáby, portálové jeřáby v gumárenském průmyslu a přístavní jeřáby. Simulátory používají monitory s vysokým rozlišením a reproduktory s prostorovým zvukem.

„Navíc platforma zajišťuje, že řidič zažije realistický pohyb stroje. Hans-Jorg Schwärzler, od Liebherr-Werk Nenzing dodává: „Naše simulátory využívají technologii snímání pohybu hlavy pro zobrazení ještě skutečnějšího obrazu.“

Programy

Vývoj simulátorů podporuje jejich užití ve všech školících střediscích. Například OETIO používá řadu simulátorů ve spojení s jejich zaškolovacími programy pro mobilní jeřáby a stavbu větrných elektráren.

Výrobce jeřábů Manitowoc Crane Care koupil simulátor pro své výcvikové centrum v Shady Grove v USA. John Alexander říká: „Svět jeřábových simulátorů v posledních letech výrazně pokročil. Je to úplný protiklad toho, co bylo k dispozici pár let nazpět. Myslím si, že jak se technologie vyvíjí, budeme se se simulátory setkávat stále častěji a stále méně bude trénink probíhat na skutečných jeřábech.

Vývoj simulace ukazuje, že jednoho dne bude možné při výcviku jeřábníků nahradit skutečné jeřáby, uzavírá Schwärzler.

**Překlad z časopisu
CRANES srpen 2013**

**Výběr článků
provedl
Ing. Holub**

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

Pro ty členy AZZ-ČR, kteří se nezúčastnili XXI. Celostátní odborná konference Olomouc 2013,

a pro připomenutí ostatním, postupně uveřejňujeme nejzajímavější příspěvky, které v rámci programu konference zazněly.

V minulém Zpravodaji jsme jako první uvedli přednášku Ing. Zbyněk Tomášek z firmy Rothlener s.r.o. k problematice půjčování pracovních plošin a kvalifikaci jejich obsluh.

V tomto čísle Zpravodaje uvedeme další dvě velmi zajímavá témata.

Prvním je přednáška „Změny v oblasti zdravotní způsobilosti v souladu s platnou legislativou a jejich dopad pro oblast kvalifikace jeřábníků a vazačů“, kterou připravil Ing. Miroslav Zálaha, SÚIP Opava.

Zdravotní způsobilost byla v minulosti řešena dnes již velmi zastaralou směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 49/1967 Sb.. V současné době pro danou oblast platí zák. č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách a především prováděcí vyhláška MZd č. 79/2013 Sb. o pracovnílékařských službách. Přednáška je doplněna o nejčastější dotazy v předmětné oblasti z praxe.

Změny v oblasti zdravotní způsobilosti v souladu s novou legislativou a jejich dopad pro oblast kvalifikace jeřábníků a vazačů

Účelem mého příspěvku je upozornit na aktuality v oblasti legislativy týkající se zdravotní způsobilosti zaměstnanců a kompetence orgánů inspekce práce k jejich kontrole, zejména pak ve vztahu k jeřábníkům a vazačům. Dále uvádím některé dotazy z praxe, statistiku pracovní úrazovosti v ČR a pracovní úrazovost v evropském měřítku. V neposlední řadě se zmiňuji o velké novince v oblasti odměňování, byť se přímo netýká problematiky BOZP, ale zasáhne všechny zaměstnance i zaměstnavatele a bude orgány inspekce práce důsledně kontrolována.

1. Zdravotní způsobilost

V prvé řadě je třeba vycházet z ustanovení zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, jako základní právní normy na úseku pracovních vztahů. V § 103 odst. 1 písm. a) je stanovena povinnost zaměstnavatele nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti. V § 32 je stanovena další povinnost zaměstnavatele zajistit, v případech stanovených zvláštním právním předpisem, aby se fyzická osoba před uzavřením pracovní smlouvy podrobila vstupní lékařské prohlídce (povinnost se tedy nevztahuje na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr). Další povinnosti zaměstnavatele jsou pak stanoveny zákonem č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách. Tento zákon je účinný od 1. 4. 2012 a je jedním z balíku předpisů, které nahrazují dosavadní právní úpravu obsaženou v zákoně č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu. Jednak zákon o specifických zdravotních službách stanoví povinnost v § 54 odst. 2, kdy zaměstnavatel musí mít až na výjimky zde uvedené svého lékaře poskytujícího pracovnílékařské služby (došlo i ke změně terminologie – již se nebude jednat o závodní preventivní péči). Dále se jedná o povinnost stanovenou v § 59 týkající se vstupních lékařských prohlídek. Původně toto ustanovení obsahovalo povinnost účasti na vstupních lékařských prohlídkách u **všech** zaměstnanců před vznikem pracovního poměru nebo dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti) nebo obdobného vztahu, kdy toto ustanovení zákona sice nabylo účinnosti od 1. 4. 2012 ale zákon ještě obsahoval přechodné ustanovení, které v podstatě nabízelo zaměstnavateli ještě po dobu jednoho roku možnost zvážení, zda podrobí vstupní lékařské prohlídce všechny osoby ucházející se o zaměstnání anebo bude postupovat podle předchozí právní úpravy. Resp. pokud by se osoba ucházející o zaměstnání takovéto prohlídce nezúčastnila, považovala by se za zdravotně nezpůsobilou.

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

S účinností od 1. 4. 2013 bylo výše uvedené ustanovení § 59 změněno tak, že je zaměstnavatel povinen zajistit vstupní lékařskou prohlídku vždy před uzavřením:

1. pracovního poměru,
2. **dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti**, má-li být osoba ucházející se o zaměstnání zařazena k práci, která je podle zákona o ochraně veřejného zdraví **prací rizikovou** nebo je součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky zdravotní způsobilosti stanoveny jinými právními předpisy; zaměstnavatel může vstupní lékařskou prohlídku vyžadovat též, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti osoby ucházející se o práci, která není prací rizikovou a která má být vykonávána na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, nebo
3. vztahu obdobného vztahu pracovněprávnímu.

Osoba ucházející se o zaměstnání se považuje za zdravotně nezpůsobilou k výkonu práce, k níž má být zařazena, pokud se nepodrobí vstupní lékařské prohlídce podle bodu 1, 2 nebo 3.

Novela zákona o specifických zdravotních službách č. 47/2013 Sb. účinná od 1. 4. 2013 tak byla přijata jako odezva na četné hlasy z řad zaměstnavatelů, kteří poukazovali na nesmyslnost vstupních lékařských prohlídek u všech osob ucházejících se o zaměstnání bez výjimky.

Naopak v úpravě úhrady za vstupní lékařskou prohlídku změna učiněna nebyla. Vstupní lékařskou prohlídku hradí osoba ucházející se o zaměstnání, pokud k uzavření pracovněprávního nebo obdobného vztahu nedojde. V opačném případě hradí vstupní lékařskou prohlídku zaměstnavatel. Pokud se ovšem osoba ucházející se o zaměstnání se zaměstnavatelem dohodne jinak, než je uvedeno výše, platí tato dohoda.

S účinností od 3. 4. 2013 byla vydána **vyhláška Ministerstva zdravotnictví č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče**, která stanoví organizaci, obsah a rozsah pracovnělékařských služeb, posuzování zdravotní způsobilosti ve vztahu k práci nebo službě a posuzování zdravotní způsobilosti ke vzdělávání a v průběhu vzdělávání, s výjimkou posuzování zdravotní způsobilosti ke sportu a tělesné výchově. Tímto je nahrazena směrnice Ministerstva zdravotnictví č. 49/1967 o posuzování zdravotní způsobilosti k práci.

Rozsah pracovnělékařských služeb se stanoví s ohledem na zdravotní náročnost vykonávaných prací podle jejich zařazení do kategorií podle zákona o ochraně veřejného zdraví, podle obsahu činností, pro jejichž výkon jsou stanoveny požadavky v části II přílohy č. 2 této vyhlášky nebo jiným právním předpisem a podle doby potřebné k jejich zajištění. Doba potřebná k provádění pracovnělékařských služeb je stanovena v příloze č. 1 této vyhlášky.

Pracovnělékařskými prohlídkami jsou **vstupní prohlídka, prohlídka periodická a prohlídka mimořádná**, které se provádějí za účelem posouzení zdravotní způsobilosti ve vztahu k práci, **výstupní lékařská prohlídka** a lékařská prohlídka po skončení rizikové práce (dále jen „**následná prohlídka**“). Při provádění pracovnělékařských prohlídek jsou zaměstnancům poskytovány edukační a konzultační zdravotní služby. Zaměstnanci zařazení do první kategorie (např. administrativní práce) mohou zdravotní prohlídky absolvovat u svého praktického lékaře.

a) Vstupní prohlídka

se provádí za účelem zajištění, aby k výkonu práce v podmínkách s předpokládanou zdravotní náročností nebyla zařazena osoba ucházející se o zaměstnání, jejíž zdravotní způsobilost neodpovídá zařazení k předpokládané práci. Dále pak se vstupní prohlídka

provádí před převedením zaměstnance na jinou práci, pokud jde o práci vykonávanou za **odlišných podmínek**, než ke kterým byla posouzena zdravotní způsobilost zaměstnance. **Odlišnými podmínkami** se rozumí navýšení rizikových faktorů nejméně o jeden, a to bez ohledu na to, zda změna takových podmínek vede ke změně výsledné kategorie práce.

b) Periodická prohlídka

se provádí za účelem zjištění včasné změny zdravotního stavu vzniklé v souvislosti se zdravotní náročností vykonávané práce nebo stárnutím organismu, kdy další výkon práce by mohl vést k poškození zdraví posuzovaného zaměstnance, nebo k poškození zdraví jiných osob. Zde je potřeba uvést, že tyto periodické prohlídky se provádějí pravidelně v různě dlouhých intervalech podle toho, do které kategorie dle rizika ohrožení zdraví je zaměstnanec zařazen. Kategorie jsou specifikovány v § 37 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (viz bod 2).

Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci zařazenou podle zákona o ochraně veřejného zdraví

1. v kategorii první se provádí

1. jednou za 6 let, nebo
2. jednou za 4 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

2. v kategorii druhé se provádí

1. jednou za 5 let, nebo
2. jednou za 3 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

3. v kategorii druhé rizikové a kategorii třetí se provádí jednou za 2 roky,

4. v kategorii čtvrté jednou za 1 rok.

Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci nebo činnost, jejichž součástí je **riziko ohrožení zdraví**, se provádí

- a) jednou za 4 roky, nebo
- b) jednou za 2 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle písmene a).

Výše uvedené lhůty se nepoužijí, pokud orgán ochrany veřejného zdraví (např. Krajská hygienická stanice) podle zákona o ochraně veřejného zdraví určí kratší termín pro provedení periodické prohlídky nebo pokud je jiným právním předpisem nebo v příloze č. 2 k této vyhlášce stanoveno jinak.

Jde-li o práce vykonávané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, periodické prohlídky se neprovádějí. To neplatí v případě, kdy je práce na základě těchto dohod u zaměstnavatele prováděna opakovaně a doba, na kterou je práce opakovaně sjednávána, je delší než lhůta pro provedení periodické prohlídky a zaměstnavatel provádění těchto prohlídek vyžaduje.

c) Mimořádná prohlídka

se provádí za účelem zjištění zdravotního stavu posuzovaného zaměstnance v případě důvodného předpokladu, že došlo ke ztrátě nebo změně zdravotní způsobilosti k práci nebo pokud dojde ke zvýšení míry rizika již dříve zohledněného rizikového faktoru pracovních podmínek.

d) Výstupní prohlídka

se provádí na základě žádosti zaměstnance, nebo pokud tak stanoví jiný zákon, za

účelem zjištění zdravotního stavu zaměstnance v době ukončení výkonu práce, a to s důrazem na zjištění takových změn zdravotního stavu, u kterých lze předpokládat souvislost se zdravotní náročností vykonávané práce.

e) Následná prohlídka

se provádí za účelem včasného zjištění změn zdravotního stavu vzniklých v souvislosti s prací za takových pracovních podmínek, jejichž důsledky se mohou projevit i po ukončení práce, a to za účelem včasného zajištění potřebné zdravotní péče, popřípadě odškodnění. Na základě provedení následné prohlídky se nevydává lékařský posudek.

Vyhláška dále stanovuje náležitosti žádosti o provedení pracovnílékařské prohlídky a posouzení zdravotní způsobilosti ve vztahu k práci, uvádí obsah lékařského posudku o zdravotní způsobilosti ke vzdělávání nebo v průběhu vzdělávání a obsah lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci

V neposlední řadě je potřeba uvést i přechodné ustanovení k výše uvedené vyhlášce, kde je stanoveno, že pracovnílékařské prohlídky, jejichž termíny k provedení byly stanoveny přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky na základě jiných právních předpisů, se provedou v těchto termínech. Lékařské prohlídky v termínech podle této vyhlášky se provedou v návaznosti na provedení lékařských prohlídek uvedených ve větě první, pokud jiné právní předpisy nestanoví jinak.

K jeřábníkům a vazačům:

Před účinností výše uvedené vyhlášky, byly požadavky na zdravotní způsobilost jeřábníků a vazačů upraveny směrnicí Ministerstva zdravotnictví č. 49/1967, o posuzování zdravotní způsobilosti k práci. Konkrétně se jednalo o § 13, který upravoval požadavky na **prohlídky pracujících, jejichž činnost může ohrozit zdraví spolupracovníků nebo obyvatelstva**. Odstavec 3 tohoto paragrafu mimo jiné stanovoval, že vstupním a periodickým prohlídkám a podle potřeby též i mimořádným prohlídkám jsou povinni podrobit se pracující, kteří **obsluhují nebo opravují motorové a parní jeřáby (jeřábníci), vážou jeřábová břemena (vazači)**. Dále bylo stanoveno, že **periodické prohlídky těchto pracovníků se provádějí každé tři roky**.

Současná vyhláška č. 79/2013 Sb., o pracovnílékařských službách a některých druzích posudkové péče, řeší tuto problematiku na základě kategorizace prací. Konkrétní požadavky na pravidelné prohlídky vycházejí z ustanovení § 11 výše uvedené vyhlášky. Tyto požadavky již byly uvedeny výše. Dále pak tato vyhláška v příloze č. 2 popisuje **rizikové faktory a nemoci, které při výskytu těchto faktorů vylučují nebo omezují zdravotní způsobilost k práci, rozsah odborných vyšetření a četnost lékařských prohlídek v případech, kdy se nepostupuje podle § 11 vyhlášky**. V druhé části a bodě 3 této přílohy týkající se rizik ohrožení zdraví, je pamatováno i na jeřábníky a vazače a jsou uvedeny nemoci vylučující zdravotní způsobilost k práci a nemoci, u kterých lze posuzovanou osobu uznat za zdravotně způsobilou k práci na základě závěru odborného vyšetření (viz níže).

Rizika ohrožení zdraví – Obsluha jeřábů, opraváři jeřábů, vazači jeřábových břemen, obsluha zdvihacích ramen, obsluha transportních zařízení včetně výtahů a zakladačů a obsluha důlních těžních strojů, stavebních strojů

A. Nemoci vylučující zdravotní způsobilost k práci, zejména

1. vertigo,
2. záchvatovité stavy a zvýšená pohotovost k jejich vzniku,
3. prognosticky závažné duševní poruchy a poruchy chování,

4. závažné nekorigovatelné poruchy zraku,
5. těžká nedoslýchavost,
6. prokázaná současná alkoholová nebo drogová závislost.

B. Nemoci, u kterých lze posuzovanou osobu uznat za zdravotně způsobilou k práci na základě závěru odborného vyšetření, zejména

1. záchvatové a kolapsové stavy v anamnéze,
2. závažné duševní poruchy a poruchy chování,
3. závažné poruchy zraku,
4. závažné poruchy sluchu,
5. drogová a alkoholová závislost v anamnéze.

Vstupní prohlídka:	základní vyšetření
Periodická prohlídka:	základní vyšetření
Výstupní prohlídka:	vyšetření v rozsahu periodické prohlídky.
Následné prohlídky:	0

Na závěr je třeba upozornit, že výše uvedená úprava neplatí pro zaměstnance v dopravě, tj. řidiče z povolání. Tato skupina zaměstnanců se řídí jinými právními předpisy a to zákonem č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, kdy tito jsou povinni se podrobit pravidelným lékařským prohlídkám a dopravně psychologickému vyšetření dle § 87 respektive § 87a výše uvedeného zákona. Tuto problematiku dále řeší vyhláška č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel s podmínkou a náležitosti lékařského potvrzení osvědčujícího zdravotní důvody, pro něž se za jízdy nelze na sedadle motorového vozidla připoutat bezpečnostním pásem (vyhláška o zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel), ve znění pozdějších předpisů.

Podle ustanovení § 87 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu se pravidelným lékařským prohlídkám je povinen podrobovat:

řidič vozidla, který při plnění úkolů souvisejících s výkonem zvláštních povinností užívá zvláštního výstražného světla modré barvy, případně doplněného o zvláštní zvukové výstražné znamení,

- a) řidič, který řídí motorové vozidlo v pracovněprávním vztahu a u něhož je řízení motorového vozidla druhem práce sjednaným v pracovní smlouvě,
- b) řidič, u kterého je řízení motorového vozidla předmětem samostatné výdělečné činnosti prováděné podle zvláštního právního předpisu,
- c) držitel řidičského oprávnění pro skupinu C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D nebo D+E, pokud řídí motorové vozidlo zařazené do některé z těchto skupin vozidel,
- d) držitel osvědčení pro učitele řidičů pro výcvik v řízení motorových vozidel podle zvláštního právního předpisu.

Vstupní lékařské prohlídce jsou pak uvedené osoby povinny se podrobit před zahájením výkonu činnosti, dalším pravidelným lékařským prohlídkám pak do dovršení 50 let věku každé 2 roky a po dovršení 50 let věku každoročně. Posuzující lékař může na základě výsledku pravidelné lékařské prohlídky v odůvodněných případech, zejména s přihlédnutím k aktuálnímu zdravotnímu stavu, určit termín další pravidelné lékařské prohlídky kratší.

Náklady na pravidelnou lékařskou prohlídku hradí u osob v pracovněprávním vztahu zaměstnavatel.

2. Kategorie práce

Zaměstnavatel je povinen informovat zaměstnance o tom, do jaké kategorie byla jím vykonávaná práce zařazena (§ 103 odst. 1 písm. b) ZP). Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovosti pro zdraví, se

práce zařazují do čtyř kategorií (§ 37 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů; § 3 vyhlášky č. 432/2003 Sb.):

- a) za práce **kategorie první** se považují práce, při nichž podle současného poznání není pravděpodobný nepříznivý vliv na zdraví,
- b) za práce **kategorie druhé** se považují práce, při nichž podle současné úrovně poznání lze očekávat jejich nepříznivý vliv na zdraví jen výjimečně, zejména u vnímavých jedinců, tedy práce, při nichž nejsou překračovány hygienické limity faktorů stanovené zvláštními právními předpisy (NV č. 361/2007 Sb., NV č. 272/2011 Sb., NV č. 1/2008 Sb.) a práce naplňující další kritéria pro jejich zařazení do kategorie druhé podle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 432/2003 Sb.,
- c) za práce **kategorie třetí** se považují práce, při nichž jsou překračovány hygienické limity, a práce naplňující další kritéria pro zařazení práce do kategorie třetí podle přílohy č. 1, k vyhlášce č. 432/2003 Sb., přičemž expozice fyzických osob, které práce vykonávají (dále jen „osob“), není spolehlivě snížena technickými opatřeními pod úroveň těchto limitů, a pro zajištění ochrany zdraví osob je proto nezbytné využívat osobní ochranné pracovní prostředky, organizační a jiná ochranná opatření, a dále práce, při nichž se vyskytují opakovaně nemoci z povolání nebo statisticky významně častěji nemoci, jež lze pokládat podle současné úrovně poznání za nemoci související s prací,
- d) za práce **kategorie čtvrté** se považují práce, při nichž je vysoké riziko ohrožení zdraví, které nelze zcela vyloučit ani při používání dostupných a použitelných ochranných opatření.

Návrh zařazení prací do kategorií provádí **zaměstnavatel**, o zařazení prací do třetí a čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví (Krajská hygienická stanice). Práce do druhé kategorie zařazuje zaměstnavatel, ostatní práce na pracovišti zaměstnavatele, které nebyly takto zařazeny, se považují za práce kategorie první (§ 37 zákona č. 258/2000 Sb.).

Zařazení práce do kategorie vyjadřuje souhrnné hodnocení úrovně zátěže faktory rozhodujícími ze zdravotního hlediska o kvalitě pracovních podmínek. Základem pro zařazení je zhodnocení výskytu a rizikovosti faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců a úroveň jeho ochrany. Přitom se hodnotí tyto rizikové faktory: fyzikální, chemické a biologické činitele, prach, fyzická zátěž, zátěž teplem a chladem, psychická a zraková zátěž a další faktory, které mohou mít nebo mají vliv na zdraví. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

3. Působnost orgánů inspekce práce v těchto oblastech:

Samotná kontrola zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách a prováděcí vyhlášky č. 79/2013 Sb., o pracovnělékařských službách a některých druzích posudkové péče není v kontrolní pravomoci Státního úřadu inspekce práce. Orgány inspekce práce v této souvislosti kontrolují dle pracovní smlouvy a ostatních dokumentů, které zaměstnavatel při kontrole předkládá, zda je zaměstnanec pro sjednanou práci způsobilý či nikoliv, popř. způsobilý s omezením. Pro bližší informace k prováděcí vyhlášce č. 79/2013 S., je vhodné kontaktovat Ministerstvo zdravotnictví.

Z pohledu orgánů inspekce práce a jejich sankčních možností je nutné upozornit na možnost uložení vysokých pokut za:

- nedodržování povinností při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v ustanovení § 101 až 103 zákoníku práce,
- nezajištění, aby technická zařízení stanovená zvláštním právním předpisem, která představují zvýšenou míru ohrožení života a zdraví, obsluhovaly jen zdravotně způsobilé a zvláště odborně způsobilé fyzické osoby,

- nezajištění lékařské prohlídky u zaměstnance pracujícího v noci,
- nezabezpečení lékařského vyšetření mladistvého zaměstnance v případech stanovených
v § 247 zákoníku práce (tj. před vznikem pracovního poměru a před převedením na jinou práci a dále pravidelně podle potřeby, nejméně však jedenkrát ročně),
- nezajištění vstupní lékařské prohlídky před vznikem pracovního poměru.

V prvních dvou případech hrozí pokuta až do výše 2 000 000 Kč, ve třetím případě do výše 1 000 000 Kč, ve čtvrtém případě do výše 500 000 Kč a v pátém případě do výše 300 000 Kč.

V roce 2012 inspektoři inspekce práce při své kontrolní činnosti zjistili přes 1000 porušení § 103 odst. 1 písm. a) ZP. Zdravotní způsobilost nebyla doložena např. u svářečů; jeřábníků; vazačů; řidičů; u obsluhy vysokozdvíhacích vozíků, tlakových nádob stabilních a zdvihacích zařízení; u zaměstnanců, kteří prováděli práce ve výšce apod.). V těchto případech byly zpravidla ukládány odpovídající sankce.

4. Minimální mzda (exkurz)

V současné době největší novinkou, byť se přímo netýká oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví zaměstnanců při práci, je navýšení minimální mzdy. Nařízením vlády č. 210/2013 Sb. ze dne 16. 7. 2013 bylo změněno nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí. Nově je tak od 1. 8. 2013 minimální mzdou mzda ve výši 8500 Kč měsíčně nebo 50,60 Kč za hodinu. Úměrně tomu se zvyšují i nejnižší úrovně zaručené mzdy v dalších skupinách prací. Této změně budou samozřejmě orgány inspekce práce věnovat patřičnou pozornost, proto je třeba upozornit na možnost uložení sankce až do výše 2 000 000 Kč za nedodržení vyplacení mzdy, platu nebo odměny v uvedené výši.

5. Přehled pracovních úrazů v ČR z databáze SÚIP

Následující tabulka podává přehled o evidovaných PÚ v ČR za posledních pět let.

Rok / Druh úrazu	Ostatní	Smrtelný	Závažný	Celkem
2008	60 031	192	1 087	61 310
2009	41 931	128	870	42 929
2010	43 025	136	933	44 094
2011	42 042	138	1505	43 685
2012	38 638	106	1422	40 166

Údaje jsou platné k 26. 7. 2013

K údajům uvedeným v tabulce lze konstatovat - pokud se jedná o rok 2008, tak zejména oblasti zpracovatelského průmyslu a stavebnictví byly v plné síle. Údaje vztahující se k roku 2009 jsou již ovlivněny hospodářskou krizí a s ní spojeným poklesem průmyslové výroby, což se plně projevilo na poklesu pracovní úrazovosti cca o 30 %. Rok 2010 přinesl pomalý rozjezd průmyslové výroby, ale zároveň pokles činnosti ve stavebnictví, což vedlo k tomu, že pracovní úrazovost i přes nepatrný nárůst se v podstatě udržela na číslech z roku 2009. V roce 2011 se pracovní úrazovost pohybovala v podobných číslech jako v roce předešlém a v roce 2012 došlo k podstatnému snížení zejména smrtelných pracovních úrazů.

6. Pracovní úrazovost v evropském měřítku

Komise Evropského společenství přijala počátkem roku 2007 sdělení Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - dokument „Zlepšení kvality a produktivity práce: strategie společenství pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci na období 2007–2012“ s cílem snížit pracovní úrazovost o 25 % na 100 000 pracovníků a snížení počtu nemocí z povolání.

Tímto sdělením se Komise snažila podnítit všechny zúčastněné strany, aby postupovaly společně s cílem snížit vysokou cenu, která se platí za pracovní úrazy a nemoci z povolání, a v případě evropských občanů učinily z dobrých pracovních podmínek konkrétní skutečnost představující zřetelný krok vpřed v provádění programu pro občany (přijato 10. května 2005).

Na Strategii pak navazuje usnesení Rady Evropské unie O nové strategii Společenství v oblasti ochrany a bezpečnosti při práci na období let 2007–2012, kterým jsou členské státy výslovně vyzvány, aby ve spolupráci se sociálními partnery vypracovaly a uskutečňovaly jednotné vnitrostátní strategie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v zájmu dalšího snížení počtu pracovních úrazů a nemocí z povolání, zejména v těch odvětvích, která vykazují jejich nadprůměrnou míru. Jsou zde uvedeny konkrétní kroky, podle jednotlivých oblastí, které by měly být učiněny jednotlivými institucemi EU a členskými státy pro naplnění stanovených cílů.

Česká republika se k usnesení Rady EU z 25. června 2007 o nové strategii Společenství v oblasti ochrany a bezpečnosti při práci přihlásila dokumentem „Národní politika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP)“. Požadavek stanovený ve „Strategii“ byl ve srovnání ukazatelů roku 2007 a roku 2012 v České republice splněn jak v absolutním počtu pracovních úrazů, tak v poměru na 100 000 pracovníků.

Od roku 2007 do roku 2012 klesl počet pracovních úrazů s pracovní neschopností o 33 125 úrazů, což znamená pokles o 42,89 %.

V poměru na 100 000 pracovníků klesl počet pracovních úrazů s pracovní neschopností z hodnoty $1,68 \times 10^{-3}$ na hodnotu $1,12 \times 10^{-3}$, což znamená pokles o 33,33 %.

Změna počtu pracovních úrazů za období let 2007 a 2012 (Zdroj: ČSÚ)

Rok	Počet pojištěnců	Počet pracovních úrazů s pracovní neschopností	Četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností na 100 000 pojištěnců
2007	4 597 021	77 233	$1,68 \times 10^{-3}$
2012	4 471 889	44 108	$1,12 \times 10^{-3}$
Snížení o		42,89%	33,33%

7. Dotazy z praxe

Často jsme dotazováni na počty lékárníček a poskytování první pomoci na pracovištích.

Počet lékárníček první pomoci na pracovišti zatím žádný obecně závazný právní předpis nestanoví. Jejich obsah a výbava je rozdílná podle charakteru jednotlivých pracovišť, podle druhů rizik, velikosti a vybavení pracovišť a počtu zaměstnanců na nich.

Dle ustanovení § 102 odst. 6 zákoníku práce zaměstnavatel přijímá opatření pro případ zdolávání mimořádných událostí, jako jsou havárie, požáry a povodně, jiná vážná nebezpečí a evakuace zaměstnanců včetně pokynů k zastavení práce a k okamžitému opuštění pracoviště a odchodu do bezpečí; při poskytování první pomoci spolupracuje se zařízením poskytujícím pracovnílékařské služby. Zaměstnavatel je povinen při poskytování první pomoci spolupracovat s poskytovatelem pracovnílékařských služeb a rovněž je povinen zajistit a určit podle druhu činnosti a velikosti pracoviště potřebný počet zaměstnanců, kteří organizují poskytnutí první pomoci, zajišťují přivolání zejména poskytovatele zdravotnické záchranné služby. Zaměstnavatel je dále povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovnílékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti.

Dalším předpisem, který pojednává o prostředcích první pomoci, je ustanovení § 2 odst. 1 písm. f) zákona č. 309/2006 Sb., (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci), který stanoví, že zaměstnavatel je povinen zajistit, aby pracoviště byla vybavena v rozsahu dohodnutém s příslušným zařízením poskytujícím pracovnílékařské služby prostředky pro poskytnutí první pomoci a vybavena prostředky pro přivolání zdravotnické záchranné služby. Nakonec určitou informaci o tom, že prostředky a zařízení pro poskytování první pomoci musí být umístěny pro zaměstnance na snadno dostupném místě, a že jejich umístění musí být označeno bezpečnostními značkami, obsahuje bod 8 přílohy k nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí.

Problematika pracovnílékařských služeb, jejichž obsahem je i poradenství spočívající v provádění školení zaměstnanců určených zaměstnavatelem v první pomoci a zpracování návrhu vybavení pracoviště prostředky pro poskytování první pomoci pro zaměstnavatele, je řešena rovněž i ve vyhlášce č. 79/2013 Sb., o pracovnílékařských službách a některých druzích posudkové péče (viz § 2 odst. b) bod 12.) a v zákoně č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů (§ 53).

Dalším častým dotazem je problematika vedení knih úrazů.

Povinnost vést knihu úrazů je zaměstnavatelům stanovena v § 105 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Kniha úrazů podle zákoníku práce slouží k evidenci všech úrazů, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny. Standardizovaná verze knihy úrazů není právními předpisy stanovena.

Problematika pracovních úrazů je dále řešena v nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu. Dle § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 201/2010 Sb., zaměstnavatel vede evidenci o úrazech v knize úrazů v elektronické nebo listinné podobě. Evidence obsahuje tyto údaje:

- a) jméno, popřípadě jména, a příjmení (dále jen „jméno“) úrazem postiženého zaměstnance,
- b) datum a hodinu úrazu,
- c) místo, kde k úrazu došlo,
- d) činnost, při níž k úrazu došlo,
- e) počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu,

- f) celkový počet zraněných osob,
- g) druh zranění a zraněná část těla,
- h) druh úrazu,
- i) zdroj úrazu,
- j) příčiny úrazu,
- k) jména svědků úrazu,
- l) jméno a pracovní zařazení toho, kdo údaje zaznamenal.

Často jsme vyzýváni, abychom určili, zda se jedná či nejedná o pracovní úraz.

Dle ustanovení § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, je inspektorát oprávněn kontrolovat příčiny a okolnosti pracovních úrazů, popřípadě se zúčastňovat šetření na místě úrazového děje, přičemž k tomu může využít pouze prostředky dané mu tímto zákonem. **O tom zda se jedná, či nejedná o pracovní úraz, rozhoduje výhradně zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance** a nikoliv příslušný oblastní inspektorát práce. Pokud dojde ke sporu o uznání pracovního úrazu mezi úrazem postiženým a zaměstnavatelem je možno vyřešit tento spor pouze soudní cestou. Soud pak k tomuto může využívat jiné prostředky, než ty, které jsou svěřeny orgánům inspekce práce.

V poslední době se také vyskytují dotazy týkající se právě zdravotní způsobilosti zaměstnanců pracujících na krátkodobé dohody o provedení práce (např. brigády)

Tak jak je uvedeno výše, rovněž u zaměstnanců, kteří mají pracovat na základě dohod o provedení práce (nebo i dohod o pracovní činnosti), je třeba zdravotní způsobilost ověřovat. Pouze v případě, že bude zaměstnanec vykonávat nerizikovou práci (tj. práci v kategorii I a II – proto problematika úzce souvisí s kategorizací prací) není třeba u něj vstupní zdravotní prohlídku provádět (ledaže by zaměstnavatel chtěl).

Zpracoval: Ing. Miroslav Zálaha

Druhým dnes uvedeným jistě zajímavým tématem je přednáška Ing. Dalibora Pavlíka,

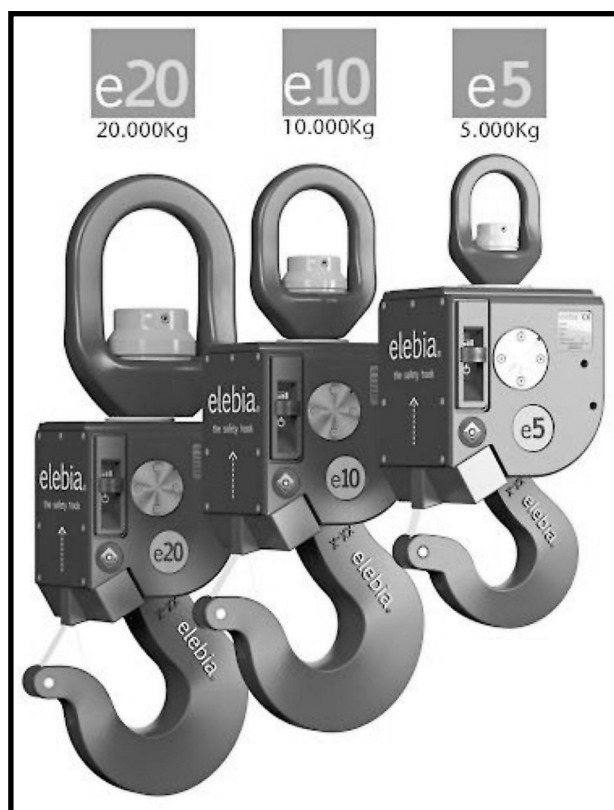
kde kromě novinek ve vázacích prostředcích je věnována hlavní pozornost především nové možnosti využití jeřábového háku s dálkovým ovládním Elebia. Využití dálkově ovládaného háku je především velmi výhodné v případech řešení rizik vyplývajících při vázání těžko dostupných, nebezpečných nebo jinak ne snadno uvazatelných břemen při zajištění maximální bezpečnosti.

Nové poznatky v oblasti prostředků pro vázání a uchopení břemen

I v oblasti prostředků pro vázání a uchopení břemen se neustále setkáváme s menšími nebo zásadnějšími novinkami. Výrobci se snaží uvádět na trh nové, bezpečnější a hlavně u standardních produktů cenově zajímavé produkty.

- U řetězových vázacích prostředků to jsou nové pevnostní třídy – tř. 10 se vedle třídy 8 stává standardem, třída 12 už si našla své příznivce, kterých ale prozatím není mnoho. Objevují se háky nových tvarů a další nové nebo moderně řečeno faceliftované komponenty.
- V oblasti ocelových vázacích lan si zákazníci více žádají ocelové objímky nebo zakončení vlámskými oky, ale standardem jsou pořád vázací lana s nalisovanými hliníkovými objímkami nebo vázací lana se zapletenými oky. Zajímavým zpestřením nabídky jsou proplétaná ocelová lana, která jsou pro řadu manipulací velmi vhodná.
- U textilních vázacích prostředků vidíme novinky v poslední době hlavně v oblasti polyuretanových ochranných, ochranných rohů apod.

Jeřábový hák s dálkovým ovládním elebia®,

Velmi zajímavou novinkou v poslední době v oblasti manipulace je jeřábový hák s dálkovým ovládním elebia®, jehož popis a funkci bude věnována další část příspěvku.

V praxi se setkáváme s řadou příkladů, kdy je problém pro vazače s dosažením místa pro uchycení břemene nebo pro jeho uvolnění. Ať se jedná o nepřístupnost, výšku, teplotu. Již v minulosti se objevily háky, které umožňovaly uvolnění břemene na dálku. Otevírání např. zajišťovala lana, pomocí kterých bylo možno hák uvolnit.

Španělská firma Elebia pracovala řadu let na nové koncepci, kde otvírání a zavírání háku, tedy uchycení a uvolnění nákladu je řešeno pomocí dálkového ovládní. V současné době uvedla na trh již druhou generaci těchto háků – menších a dokonalejších.

Automatický hák elebia®, je v současné době dodáván ve třech modelech - povolené pracovní zatížení (WLL) 5, 10 a 20 tun.

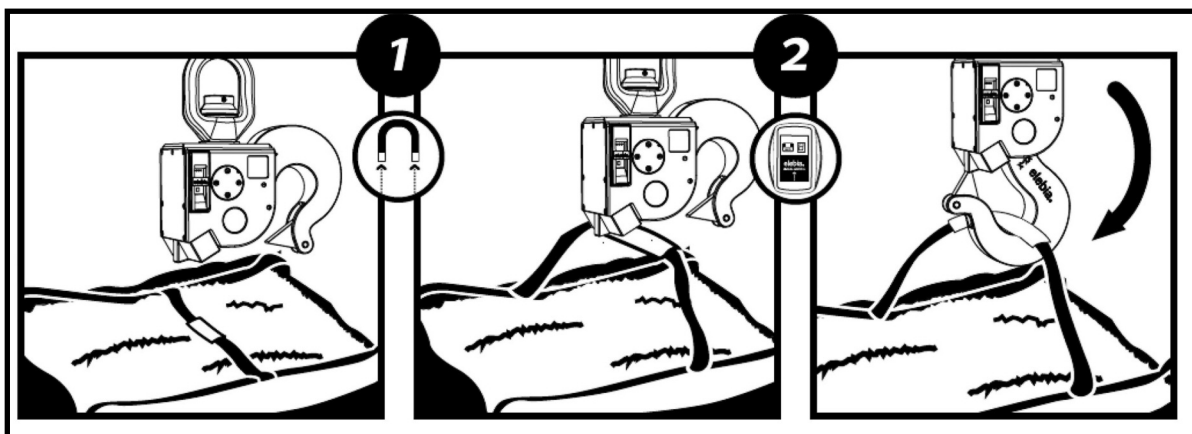
Bezpečnostní faktor 4:1.

Rozsah pracovních teplot $-20^{\circ}\text{C} / +85^{\circ}\text{C}$.

Automatický hák **elebia®**, je určen pro práci v nejtěžších podmínkách (ocelárny, přístavy, nízké teploty, pro obsluhu v nebezpečném prostředí ...).

Provedení je **IP 65**. Automatický hák je **odolný proti dešti a prachu**, není vhodný do výbušného prostředí.

Patentovaný **elebia®** systém má dále na spodní části háku elektromagnet který, přitahuje a zachycuje vázací prostředek, uživatel poté pouze stiskne tlačítko na dálkovém ovladači a hák se uzavře a zachytí vázací prostředek. Systém je schopen fungovat s lanovými popruhy, řetězovými popruhy, tradičními nosnými oky, textilními popruhy, paletovými zvedáky a dokonce i s velkými pytlí. Systém je obzvláště vhodný pro manipulaci v nepřístupných místech.

Automatický hák **elebia®** je dodáván s **dálkovým ovládáním** - není potřebná žádná další instalace.

Dálkové ovládání automatického háku **pracuje v novém pásmu 868MHz**, které je méně obsazené. Ovládání je vybaveno inteligentním sledováním pásma a vybere tu část pásma, která je nejméně rušena.

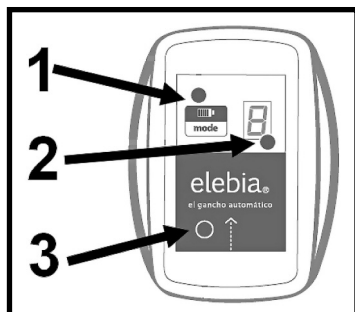

Dosah dálkového ovládání je 100 m. Šifrovaný kód datového přenosu mezi hákem a dálkovým ovládáním, má přes 60.000 kombinací, čímž je dosaženo vysoké odolnosti, proti rušení dálkového řízení provozu háku.

Informace o stavu systému automatického háku, jsou **zobrazovány na vzdáleném displeji ovladače** (úroveň nabití baterie, potřeba údržby, čidla atd.). Hák informuje uživatele o potřebě údržby, na displeji ovladače.

Vzdáleně lze nastavovat až 10 parametrů automatického háku (senzory, točivý moment motoru, AutoClose, zastavení, rychlost otevření a zavření, funkce tlačítek ad.)

Tlačítka na dálkovém ovládní:

- 1 - tlačítko „mode“.
- 2 - zobrazovač stavu („0“ až „9“ stav baterie, „C“ kontrola/údržba, „A“ baterie v ovladači je slabá, „“ vázací prostředek je v pozici - jen pro háky s magnetickým senzorem)
- 3 - tlačítko „elebia®“

Pracovní režimy dálkového ovládní.

Dálkový ovladač může pracovat v různých režimech:

- **jednotlačítkový režim** (stlačením „elebia®“ tlačítka je řízeno otevření a uzavření háku),
- **dvoutlačítkový režim** (stlačením „mode“ tlačítka je řízeno otevření háku, „elebia“ tlačítka uzavření háku),
- **dvoutlačítkový bezpečnostní režim** (stlačením „elebia“ tlačítka je řízeno otevření a uzavření háku, ale před otevřením a uzavřením háku je nutné stisknout tlačítko „mode“).

Nastavení těchto pracovních režimů dálkového ovládní provede dodavatel, na žádost zákazníka. Dále je možno nastavit např. otevírací a uzavírací dobu háku, automatické uzavření háku, vysílací frekvence, atd.

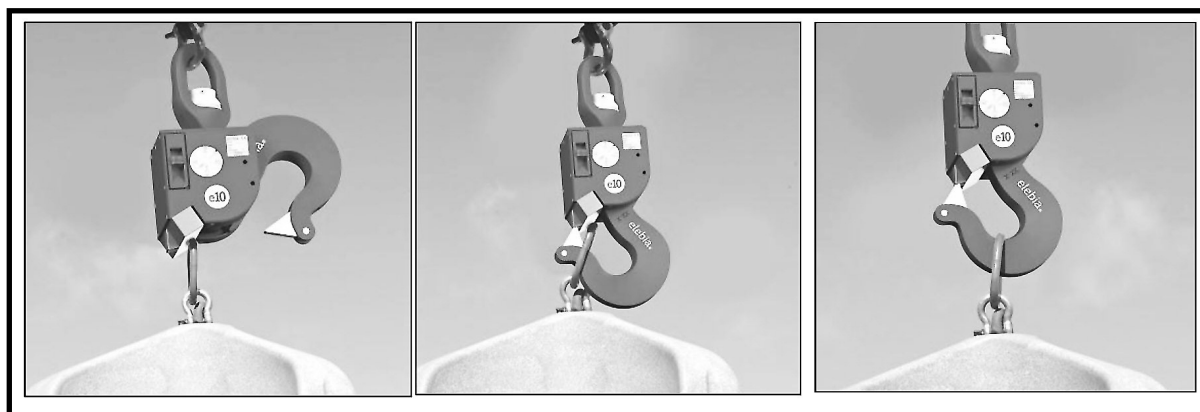
Hák může být také řízen z volného kanálu na ovládní jeřábu. Tam může být také připojen ke kontrolnímu systému a napájení. Na požádání je možné automatický hák napájet síťovým zdrojem. Kapacita vestavěných výměnných baterií je **250 hodin pohotovostního režimu** nebo **3.000 cyklů (zavřít/otevřít)**.

Použití háků elebia® je mnohostranné a týká se řady oblastí :

- stavebnictví
- hutnictví
- strojírenství
- zemědělství
- lesnictví

Háky elebia® jsou zpeštěním nabídky v oblasti manipulace s břemeny a pomůžou nabídnout bezpečné řešení v případech, kdy stávající prostředky lze použít jen s obtížemi.

Režim práce automatického háku elebia® - „zavěšování břemene“.

Mimo zlepšení bezpečnosti práce lze s háky elebia® dosáhnout i zvýšení produktivity práce a úspory pracovních sil, protože obsluha zvedacího zařízení v řadě případů nebude potřebovat vazače.

Systém automatických háků elebia® je připraven na doplnění modulu elektronického systému vážení, jehož uvedení na trh se předpokládá koncem roku 2013.

Ověření kvality zakončení lan nalisovanými objímkami

Jinou oblastí novinek je možnost vyzkoušení kvality lanových vázacích lan s nalisovanými objímkami. V České republice je řada výrobců vázacích ocelových lan s nalisovanými objímkami. Výrobci mají povinnost dle normy EN 13411-3+A1 provádět dle článku 6.2 typové zkoušky tahem a dle článku 6.3 únavové typové zkoušky. Typové zkoušky tahem výrobci provádějí. Co se týká únavových typových zkoušek, ty při kontrolách nebyly vyžadovány, protože nebylo k dispozici zařízení, na kterém by se mohly provádět. Od roku 2011 má firma Pavlínek s.r.o. zkušební zařízení pro provádění únavových zkoušek do 250 kN a délky vzorku 3 m.

Protože doposud tyto zkoušky nebyly pravidelně prováděny, očekávalo se, jakých hodnot pevnosti v tahu tato vázací lana po 75000 cyklech dosáhnou a zda splní požadavky normy.

Je potěšitelné, že výsledky ze zkoušek ukončení ocelových drátěných lan nalisovanými objímkami vyhověly požadavkům normy. Použité komponenty ocelové lano a hliníkové objímky mají požadovanou kvalitu stejně jako výrobní zařízení – lis a lisovací čelisti.

Provedením zkoušky se ověří kvalita použitých materiálů stejně jako správné funkce lisu. Provozovatelé takových vázacích prostředků pak mohou mít jistotu, že používaná ocelová vázací lana jsou bezpečná. Úspěšné provedení těchto zkoušek by měli dokladovat všichni výrobci ocelových vázacích lan s nalisovanými objímkami.

Závěr

Lze konstatovat, že v oblasti prostředků pro vázání a uchopení břemene se stále objevují novinky, které neustále zlepšují bezpečnost práce a produktivitu práce. Je vhodné neustále novinky sledovat a v konkrétních případech posuzovat, zda manipulace v provozech nelze dělat bezpečněji a hospodárněji!

Zpracoval:

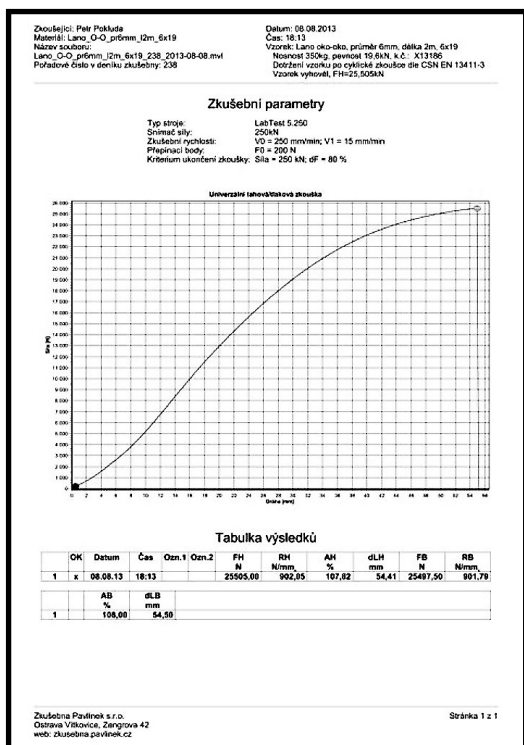
Ing. Dalibor Pavlínek,

Pavlínek s.r.o.

mob.: 731 181 478

e-mail: pavlinek@pavlinek.cz,

www.vazaky-online.cz

„Vy se ptáte - my odpovídáme“

Dotazy

Dotaz č.1:

Za jakých podmínek si může organizace sama pro sebe vyrobit prostředek pro zavěšení a uchopení břemen

Odpověď:

Prostředky pro zavěšení a uchopení břemen jsou příslušenstvím pro zdvihání, pro které platí technické požadavky podle nařízení vlády č. 176/2008 Sb. o technických požadavcích na strojní zařízení (dále NV 176). Ve smyslu zákona č. 22/1997Sb. v platném znění se technické požadavky a proces posuzování shody vztahují i na výrobky vyrobené pro vlastní provozní potřebu. To znamená, že pokud organizace vyrábí sama prostředek pro zavěšení a uchopení břemene pro vlastní potřebu, musí vždy dodržet požadavky zákona 22/1997 Sb., NV 176 (pro strojní zařízení) a příslušné harmonizované normy (ČSN EN 13155). To znamená musí být zpracována technická dokumentace v rozsahu přílohy č.7 NV 176, musí být vypracován návod na bezpečné používání, vydáno prohlášení o shodě a prostředek pro zavěšení a uchopení břemene musí být označen CE a nezbytnými technickými údaji podle požadavků NV 176 a ČSN EN 13155. Pro uvedenou výrobu nepotřebuje organizace žádné jiné oprávnění, pouze je nezbytné dodržet výše uvedené požadavky.

Dotaz č. 2

Za jakých podmínek lze uznat kvalifikaci zahraničních jeřábníků a vazačů vydaných podle tamních místních předpisů

Odpověď:

Obecně lze konstatovat:

Celá problematika je již dlouhodobě komplikovaná a odpověď není jednoznačná. Především prioritně se vše odvíjí od SBP a organizace provozu u každého zaměstnavatele.

Pro oprávnění jeřábníků a vazačů platí u nás požadavky normy ISO 12480-1, která řeší i komplexní problematiku bezpečného provozu jeřábů v rámci SBP. Oprávnění pro jeřábníky s odvoláním na normy ISO 9926 se vydává na základě **teoretické přípravy a praktického zácviku pro konkrétní typ jeřábu.**

Problém jeřábníků ze Slovenska - vzhledem k tomu, že na Slovensku ještě stále platí „naše původní společná norma ČSN 27 0143, jsou osvědčení (průkazy) vydávány podle ní a požadavky ISO 12480-1 tak neplní (pro jeřábníky jsou vydávány jeřábnické průkazy podle zařazení jeřábů do tříd a podtříd!).

Zde lze doporučit:

- při nástupu provést ověření skutečných teoretických znalostí,
- v příslušném rozsahu ověřit dovednosti v ovládání konkrétního typu jeřábu,
- doplnit původní osvědčení o nové skutečnosti v souladu s ČSN ISO 12480-1 a podmínky zaměstnavatele v souladu s SBP.

Pokud pracovník nevyhoví, je nutno provést doplnění kvalifikace podle vlastního SBP!

Pro vazače je to obdobné.

Pro všechny je navíc nezbytné prokazatelné seznámení s riziky konkrétního pracoviště!

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvihací zařízení - ČR

Problém pracovníků z ostatních států EU – pokud neprokážou základní kvalifikaci jeřábníků nebo vazačů podle ISO 12480-1 neexistuje zatím ve státech EU žádný mechanismus vzájemného uznávání, neboť v rámci EU jsou regulovány pouze technické požadavky na výrobky/zařízení, ale provoz musí být řešen v rámci národní legislativy (a u nás je to ISO 12480-1).

Ve vztahu k třetím zemím je situace ještě složitější.

Obecně lze problémy kvalifikace zahraničních pracovníků u našich zaměstnavatelů řešit stanovením individuálního plánu doškolení na základě skutečných znalostí a dovedností doplněné o seznámení s riziky konkrétního pracoviště.

Je nutno konstatovat, že v obdobné situaci (kromě Slovenska) jsou i naši pracovníci např. v Německu, Rakousku apod., kde se jednoznačně vyžaduje kvalifikace podle místních předpisů, pokud pracují pro zahraničního zaměstnavatele.

V souvislosti se zaměstnáváním zahraničních pracovníků u našich zaměstnavatelů je nutno řešit ještě následující problémy:

Obecně platí zásada, že školení zahraničních pracovníků musí být zajištěno tak, **aby bylo průkazné**, že rozuměli verbálnímu výkladu, že důležité pasáže návodů výrobce přečetli a pochopili (asi nejlépe v kvalitním překladu) a že jsou schopni kvalifikovaně ovládat jeřáb nebo vázat břemena.

Podmínky práce pracovníků různých národností na jednom pracovišti u nás je jednoznačně pod odpovědností zaměstnavatele, jemuž toto pracoviště podléhá. Je jasné, že musí být zajištěno, aby příkazy a pokyny byly srozumitelné všem stejně. Jde o dohodnutí vhodných komunikačních systémů ve smyslu čl. 4.1 j ISO 12480-1, které budou srozumitelné pro všechny, jinak hrozí riziko chybných postupů a ohrožení bezpečnosti zúčastněných osob.

Dotaz č. 3

Může RTZZ s kvalifikací podle vyhlášky č. 19/79 Sb. provádět revize a revizní zkoušky nevyhrazených zdvihacích zařízení?

Odpověď

Dotaz vychází z webových informací několika subjektů, které touto cestou šíří dezinformaci, že revize a revizní zkoušky nevyhrazených zdvihacích zařízení (NZZ) nemohou provádět revizní technici s kvalifikací podle vyhl. 19/97 Sb. pro provádění revizí a revizních zkoušek vyhrazených zdvihacích zařízení (VTZ).

Nejdříve co platí k problému z oblasti předpisů:

- z hlediska technických požadavků dnes již neplatná ČSN 270140, tak i nové hEN (např. EN 15011, EN 12999, EN 13000 a další) nestanovují jiné požadavky zvláštní požadavky na výrobu i ověřování technického stavu NZZ a VZZ,

- ČSN 270142, která byla letos novelizována, neřeší odlišně požadavky na zkoušení NZZ a VZZ; to znamená, že pro provádění revizí a revizních zkoušek je potřebná pouze obecná „kvalifikace revizního technika“.

- podle zákoníku práce (a také ČSN ISO 12480-1) za kvalifikaci a odbornou způsobilost pracovníků, které pověří prováděním revizí, revizních zkoušek případně inspekcí odpovídá zaměstnavatel; revize nebo revizní zkoušky VZZ může provádět pouze RTZZ s kvalifikací podle vyhl.19/1979 Sb.; to také znamená, že pro NZZ může pověřit prováděním revizí, revizních zkoušek nebo inspekcí třeba odborného technika, pokud bude tato kvalifikace považována zaměstnavatelem za dostatečnou a bude takto stanovená v interním provozním předpise (SBP).

Takže závěrem lze k problému konstatovat:

- vzhledem, k tomu, že rozsah požadavků na získání kvalifikace podle vyhl.č. 19/79 Sb. zahrnuje technické požadavky jak na VZZ, tak i na NZZ, a tato kvalifikace je získaná podle standardních legislativních pravidel, jde o objektivní technickou kvalifikaci pro oblast zdvihacích zařízení v plném rozsahu, tedy jak pro VZZ, tak i NZZ,
- jistě nelze zpochybňovat, i s ohledem na uvedené argumenty, kvalifikace získané pro provádění posouzení technického stavu NZZ způsobem popsáním výše, ale je zřejmé, že pro zaměstnavatele poskytuje zajišťování revizí a revizních zkoušek NZZ prostřednictvím pracovníka s kvalifikací podle vyhl. č. 19/79 Sb. minimální riziko v rámci obecné odpovědnosti za možné pochybení nebo vzniklou škodu ve smyslu nového občanského zákoníku nebo i zákoníku práce než v případě zajišťování těchto služeb u osob s kvalifikací, která požadavkům vyhl. č. 19/79 Sb. neodpovídá.
- v rámci českého právního prostředí platí pravidlo, že „co není zakázáno, je dovoleno“, v tomto případě ovšem pro obě strany, tj. nelze vyhlášovat, že RTZZ podle vyhl. 19/1979 Sb. nemohou provádět revize a revizní zkoušky na NZZ a naopak zaměstnavatel může pověřit k provádění posuzování technického stavu NZZ třeba odborného technika, pokud bude jeho kvalifikace stanovená v rámci SBP jako dostačující.

***Odpovědi na dotazy zpracoval Ing. Chromečka,
u dotazu č. 2 po konzultaci s pracovníkem OIP p. Holinkou,
u dotazu č. 3 po konzultaci s ředitelem TIČR Ing. Küchlerem.***

ASOCIACE

odborných pracovníků pro zdvíhací zařízení - ČR

